

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

— Poština plačana v gotovini.

Klerikalci za nemške nacionalce

Pred prevratom so bili učitelji na Kočevskem, kar je notorično, najzagrizenjši propagatorji pangermanske misli in najagilnejši nemškonalacionalni agitatorji. Bili so zaupniki »Schulvereina« in »Südmarka«, od katerih vse nemških organizacij so dobivali izdatne gnotne podpore. Ti učitelji so bili duša vsega nemškonalacionalnega gibanja na Kočevskem. Za šolo so se brigali samo, kolikor je bilo neizogibno potrebno, vse svoje moči pa so posvečali politični organizaciji kočevskega življa, med katerim so pridno snovali podružnico nemškega »Schulvereina« in »Südmarka«. Da sta bili to dve nemškonalacionalni bojni družbi, katerih glavni cilj je bil ponemčevati slovenske dečce, odnosno preganjati slovenske ljudi z rodne njih zemlje, je splošno znana stvar.

Med temi učitelji so bili večinoma tujci, ki sta jih pošiljali med Kočevje kot svoje agitatorje ti bojni organizaciji, ali pa taki domačini, ki so bili po večini na stroške teh dveh organizacij vzgojeni v najradikalnejšem nemškonalacionalnem duhu. V tem duhu so seveda ti učitelji vzgojevali tudi mladino. Da se je ta kočevski jezikovni očiščevalni klub sredi jugoslovenskega morja, je v prvi vrsti zasluha teh učiteljev.

Jasno je, da se ti učitelji tudi po prevratu niso spremenili v svojem mišljenju in čustvovanju, marveč so tudi pod Jugoslavijo ostali to, kar so bili prej, nemški nacionalci najpristnejšega kova. Državni in narodni interesi bi zahtevali, da bi prosvetna uprava takoj energično poskrbela za to, da se tem učiteljem odvzame nadaljnja vzgoja kočevskih mladine in se jih nadomesti z učnimi močmi, ki dajejo popolno jamstvo, da bodo vzgojevali mlade, kakor to zahtevajo eminentno državni interesi. Tako bi storili povsod drugod, kakor nam svedočijo zgledi Avstrije, zlasti pa Italije. Mi Jugoslovani pa imamo srce, zato tega nismo storili, dali smo se voditi v prvi vrsti od človekoljubnih motivov in zato je naša prosvetna uprava sicer pridržala v svoji službi tudi te učitelje, stavila pa je ta pogoj, da se morajo do določene roka priučiti državnega, to je slovenskega, odnosno srbohrvatskega jezika. Da je to prav skromna zahteva, a upravičena, mora priznati vsakdo. Ta rok je potekel. Dali so oni učitelji izpolniti ta pogoj prosvetne uprave, nam ni znano. Nadejamo se, da so to storili. Ali niso, morajo nositi, to je naravno, posledice svoje renitence. Ako pa so se naučili državnega jezika, so postali v svojih pravah in dolžnostih enakovredni s svojimi slovenskimi tovariši, to se pravi, da jih sme prosvetna uprava nameščati, kakor to zahteva služba in posebne razmere.

Takšna je stvar, tak je dejanski položaj!

Vse to mora biti znano tudi klerikalcem, predvsem pa klerikalnemu poskusu Škulju, ki zastopa v parlamentu ta okraj.

Mesto da bi bil vesel, da se i na Kočevskem »žitijo« državni in narodni interesi, ki kategorično zahtevajo, da se z odločno avsto poručijo tu vsa gnezda pangermanske propagande in nemškega »redentizma«, je naslovil v obzoru od onih nemških učiteljev, ki jih je naučna uprava iz službenih ozirov premestila, na ministra prosete Veljko Vukičevića tole vprašanje:

»V Sloveniji je v političnem okraju kočevskem mala jezikovna okolica, v kateri živijo ljudje nemškega pokolenja z nemškim jezikom. Ti ljudje se imenujejo »Kočevarji«. Ti ljudje imajo svoj dialekt, ki se toliko razlikuje od nemškega književnega jezika, da ga Nemci ne razumejo. Zbog tega so ti ljudje imeli svoje šole in take učitelje, ki so mogli vsaj prva leta govoriti v jeziku, ki so ga učenci vsaj malo razumeli. Samo na ta način se je v pedagogičnem smislu mogel doseči uspeh. Pod režimom Samostojne demokratske stranke so se tudi tamkaj pričela politična preganjanja. Te učitelje so premeščali v slovenske kraje, a Slovence so nameščali v te nemške kraje. Efekt je ta, da slovenski učitelji ne poznajo kočevskega jezika, a učenci ne razumejo učitelja, ako tudi govori nemški. Tako se izgublja z učenci čas in trud. Nacionalnem momentu tu ni mesta, ni nobenih znakov kakšne protidržavne politike.

Vprašam g. ministra, ali hoče podpisati ukaz, da se vsi v zadnjem času

Onečaščenje Vilharjevega spomenika v Posojni

V navzočnosti karabinjerjev so fašisti onečastili spomenik Miroslava Vilharja. — Na spomenik so obesili italijansko trikoloro. — Ogorčenje našega ljudstva nad fašistovskim vandalizmom.

— Postojna, 7. nov. (Izv.) V noči od srede na četrtek so italijanski izredniki oskrnili spomenik, ki so ga postavili Notranjci skoro pred četrto stoletjem slovenskemu slavnemu rojaku, notranjskemu pesniku Miroslavu Vilharju. Vandal so z ostrim železnim predmetom popolnoma razbil napis, vsekan na kamenitem podstavku. Vilharjevemu doprsnemu kipu so obesili okrog vratu razdrapano italijansko trikoloro, ki so jo bili strgali z neke slovenske hiše v bližini. Pravilo, da se je

vse to zgodilo pred očmi patrolirajočih karabinjerjev. Dopoldne drugega dne so na ukaz občinskega komisarja opustili Vilharja nepotrebno ogrtača, pač pa je ostal napis poškodovan, da le s trdom prečitaš: »Čuile gore in breгови, da sinovi Slave smo!« Ljudstvo je razjarjeno in ogorčeno, a si ne more pomagati. Sporočamo to barbarško dejanje jugoslovenski javnosti, da bo vedela, v kakih razmerah žive bratje pod gospodstvom kulturne Italije!

Veliko vznemirjenje v Beogradu

Italijanski poslanik pri zunanjem ministru. — Vlada čestita Mussoliniju, zahteva pa, da italijanska vlada zaščiti našo narodno manjšino. — Milijonska škoda, povzročena političnemu društvu »Edinost«.

— Beograd, 7. novembra. (Izv.) Tudi danes dopoldne je bila vsa politična in parlamentarna javnost osredotočena na dogodek v Trstu. Danes dopoldne sta narodni skupščini predložila tudi Davidovičev demokratski klub in muslimanski klub nujno interpelacijo na zunanjega ministra radi dogodkov v Trstu. Povsod vlada veliko vznemirjenje. Čujejo se po vsej državi klici: »Doli Italija!« Prevladuje splošno prepričanje, da je prijateljstvo z Italijo za našo državo slaba opora. Obsojajo neelojalnost Italije, ki tudi s službene strani povsod kaže nam neprijateljsko razpoloženje. Vsi parlamentarci so mnenja, da Italijo stremi za tem, da pod plaščem »prijateljstva« rezervira sebi pravico na svobodno in neodvisno postopanje na pram naših držav.

Danes dopoldne je italijanski poslanik Bodrero posetil zunanjega ministra dr. Ninčiča. Razgovor je trajal delj časa. Niti zunanji minister niti italijanski poslanik nista hotela dati nikakih pojasnil in načelnih izjav.

Kakor zatrjujejo, je naša vlada brzojavno čestitala Mussoliniju, da ni atentat na njegov uspeh. Pristavljajo pa tudi, da bo naša vlada zahtevala od italijanske vlade garancije za zaščito pravic jugoslovenske narodne manjšine v Italiji.

Iz Trsta prihaja poročilo, da so italijanski fašisti napravili ogromno škodo neprecenljivo materialno in moralno škodo

Jugoslavija složna proti italijanskemu fašizmu

Zunanji minister odgovori v ponedeljek na interpelacijo dr. Žerjave in dr. Pivka. — Komentarji beogradskih listov. — Nenadni povratek italijanskega poslanika Bodrera v Beograd. — Nekateri podrobnosti o fašistovskem napadu na »Edinost«.

— Beograd, 7. novembra. (Izv.) Celokupni beogradski tisk brez razlike strankarske pripadnosti posveča dolge članke fašistovskemu vandalizmu, ki je slavil svoje orgije v Trstu nad nedolžnim slovenskim podjetjem. Vsi listi priobčujajo članke in obenem zelo izčrpna poročila o divjanju fašistov proti »Edinosti«. Listi obenem pripominjajo, da je bil slovenski poslanec v rimskem parlamentu dr. Josip Wilfan prvi, ki je poslal ministrskemu predsedniku Mussoliniju brzojavno čestitko, da »bil atentat preprečen«. V trenutku, ko je Mussolinij svedočil v odločno pozival svoje fašiste, naj ne vporabljajo sile proti nasprotnikom, so tržaški fašisti nedisciplinirani in nepokorni svojemu glasilu zažgali in oplenili slovensko podjetje. Vsi politični in parlamentarni učitelji in učiteljice, ki so službovali na Kočevskem in ki so po rojstvu nemške narodnosti, namesto na svojih prejšnjih mestih?

Podpisane pa jamčim, da so vse premeščitve izvršene ne iz nacionalne potrebe, marveč iz partizanske maščevalnosti. Ali je voljan premeštititi slovenske učitelje zopet na slovensko ozemlje, kjer imajo več uspeha? Prosim za pismen odgovor.

V naši politični zgodovini, ki beleži sicer marsikateri žalosten incident, ne poznamo niti enega takega sramotnega slučaja, da bi se slovenski poslanec dal vpreči v pangermansko službo ter javno, celo pred parlamentom, zastopal interese onih, ki so bili do prevrata v naši pokrajini stebri velikonemškega pokreta in se aktivno udeleževali vseh nemškonalacionalnih akcij, naprjenih ne samo proti napredku, marveč pred

političnemu društvu »Edinost«, ki se nahaja v istih prostorih kakor tiskarna v ulici Sv. Frančiška Asiškega. Fašisti so političnemu društvu »Edinost« docela požgali vse originalne važne dokumente, ki se nahajajo na vojno odškodnino kraškega in ostalega prebivalstva ter na servitutne pravice posameznih občin. Škoda je milijonska in nemadomestljiva, kajti znano je, da so Italijani že sedaj delali velike ovire za izplačilo dolžne odškodnine našemu prebivalstvu in bo sedaj zelo težko dobiti pravilne duplikate, kdor pozna metode in sistem italijanskih upravnih oblasti. Tiskarna »Edinost« ni bila toliko poškodovana, ker so v tiskarni razgrajali fašisti, ki se ne spoznajo mnogo na tiskarske stroje. Rotacijski stroj bo v nekaj dneh popravljen, pri drugih strojih so fašisti razbili oz. odnesli le neznatne dele.

Fašisti so v lokalne »Edinosti« dvakrat vdrli. Po prvem napadu so prišli karabinjerji ter so ironično pripomnili, da se ni ničesar zgodilo. Fašisti so vdrli v »Edinost« oboroženi in preskrbljeni z bombami, karabinkami, krampi in sekirami.

Med demonstracijami so fašistovski tolpe kričale in tulile: »Doli Jugoslavija! Volna Parizu! Volna Beogradu!« Tržaški fašisti izrabljajo poskušeni atentat na Mussolinija tudi za vojno akcijo proti naši državi.

Na interpelacijo poslancev dr. Žerjave in dr. Pivka odgovori zunanji minister dr. Ninčič šele v ponedeljek na seji narodne skupščine. Zunanji minister je postal nekoliko bolehen.

Slično interpelacijo, kakor dr. Žerjav in dr. Pivka, ki sta bila takoj točno obveščena o dogodkih v Trstu, je vložil tudi Jugoslovenski klub. Ker so vse stranke enotne v obsodbi fašistovskega nasilja, bo morala vlada na interpelacijo odgovoriti in vsem proti eksistenci slovenskega življa vobče.

To žalostno prvenstvo pripada klerikalni škulji! Skandal in sramota! Ako še teče v naših žilah kaj slovenske krvi, se mora dvigniti v vsi naši javnosti vihar ogorčenja in splošne nevolje proti takšnemu, narodnega človeka nevrednemu dejanju. Pri drugih narodih, zlasti pri Čehih, Nemcih in Italijanih bi bil tak politik nemogoč. Burja narodnega ogorčenja bi ga takoj odstranila.

A pri nas? Pri nas se nemara z njegovim nastopom in z njegovim dejanjem — ki je z njegovega osebnega stališča morda celo umljivo, saj je v parlament prišel samo s pomočjo nemških »lasov« — istovesti celo stranka, ki se po nemarnem imenuje »slovensko« in »ljudsko« in ki se predstavlja za edino poklicano zastopnico interesov slovenskega dela našega naroda

podati resno izjavo za zaščito naše narodne manjšine.

Fašistovski napad na tržaško »Edinost« je izval včeraj dopoldne in popoldne, ko so prišla točnejša poročila, silno ogorčenje in so za to vsa ostala dnevna politična vprašanja stopila popolnoma v ozadje.

Današnja »Pravda« priobčuje zelo markanten članek pod naslovom: »Tržaški zločin«. Kratko konstatira: Atentat na Mussolinija ni uspel, uspel pa je zločinski atentat fašistovske tolpe na »Edinost«. Članek daje naglas, kako vodstvo italijanskih fašistov vedno in povsod poudarja najstrožjo disciplino, toda ta disciplina obstoja v tem, da fašisti napadajo v tolpah nedolžno prebivalstvo in privatno podjetje.

»Politika« priobčuje zelo obširno poročilo o divjanju fašistov proti »Edinosti«. V posebnem članku navaja, da kljub vsem zahtevam oficijelnih krogov, da lahko mirno gledamo na stališče Italije, sedaj vsa javnost soglaša v tem, da izjave oficijelnih krogov niso bile točne. Politični krogi smatrajo napad na »Edinost« za izzivanje od strani Italije, zato moramo stati na straži. Zahtevati moramo odločno akcijo.

Radikalno »Vreme« danes zelo obširno priobčuje opis napada na »Edinost«, toda brez vsakega komentarja.

Italijanski poslanik Bodrero se je snoči nenadoma vrnil iz Rima v Beograd.

Kronanje kralja Aleksandra
Kronanje se ima izvršiti spomladi. — Po kronanju posetita kralj in kraljica oficijelno Pariz, London, Prago in Bukarešto.

— Beograd, 7. novembra. (Izv.) Današnje »Vreme« javlja, da v političnih krogih mnogo govore o možnosti, da se izvrši spomlad svačeno kronanje Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in Nj. Vel. kraljice Marije. V merodajnih krogih pripravljajo vse odredbe in mere za kronanje.

Po svačenem kronanju posetita kralj in kraljica oficijelno zaveznike in prijateljske države v Evropi. Oficijelno potujeta v Rim, Pariz, London, v Prago in v Bukarešto.

Temu posetu pripisujejo politični krogi veličasten pomen, ker bo ta poset znatno okrepil položaj naše kraljevine. Pred odpotovanjem pa žele merodajni politični faktorji popolno notranjepolitično konsolidacijo.

STALIŠČE DR. NINČIČA GLEDANJE NA »EDINOST«

— Beograd, 7. novembra (Izv.) Zunanji minister dr. Momčilo Ninčič je v razgovoru z novinarji izjavil, da se ne more še vedeti, kakšno stališče zavzame naša vlada z ozirom na dogodek v Trstu, ker se niso prispela uradna obvestila. Na sobotni seji za to ne odgovori na interpelacijo poslancev dr. Žerjave in dr. Pivka odnosno na dr. Hohnjeva.

Protiitalijanske demonstracije v Ljubljani

Akademsko omladina se je danes ob 11. dopoldne zbrala na Kongresnem trgu pred univerzo. Policijske oblasti so zbrale vse sile, da bi preprečile protiitalijanske demonstracije. Mladina je odkorakala v Šelenburgovo ulico pred italijanski konzulat. Tu so se kmalu razvili obsojanja vredni prizori v sled nervoznosti nekaterih političnih organov. Policijski nadzornik Pavlovčič je na vogalu Šelenburgove in Knafljeve ulice brez vsakega povičja potegnil sabljo ter z njo začel mahati okrog. Nastalo je med demonstranti, ki so bili doslej več ali manj mirni, nepopisno ogorčenje in razburjenje. Čuli so se klicati: »Idite stražit Edinost« in Narodni dom v Trst! Na odločno zahtevo ugledega meščana je končno taktični poveljnik straže nadzornika odpoklical in ga prestavil na drugo manj eksponirano mesto. Ogorčeno je bilo tudi prebivalstvo, ko so stražniki brez vsakega povičja prišli g. Mateliča ter ga odvedli na policijo. Demonstracije opoldne ob sklepu lista še trajajo.

POSL. ŠKULJ ZA NEMCE

— Beograd, 7. novembra. Na intervencijo posl. Škulja je prosvetno ministrstvo zopet eno kočevsko Nemko premeštilo nazaj v Kočevje. Ana Kren je premeščena iz Cateja v Svetli potok. To je tretja moč, ki je premeščena po intervenciji tega poslanca nazaj v Kočevje in je s tem preprečeno narodno delo.

VPOKOJITEV

— Beograd, 7. novembra. (Izv.) Šolski upravitelj Lovro Perko je stalno vpočenje G. Perko je deloval kot učitelj mnogo let v Poljanah pri Škofji Loki in je bil zadnji čas dodeljen prosvetnemu oddelku v Ljubljani.

Tržne cene v Ljubljani

Kg govejega mesa 15 do 19, jezika 18 do 19, vampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, jeter, ledic, možganov 18 do 19, loja 7.50 do 10, telečjega mesa 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, svinjskega mesa 20 do 27.50, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 27.50, glave 7.50, parkljev 5, slanina 22.50 do 29, masti 30 do 31, šunke 35 do 37, prekajenega mesa 30 do 35, prekajenih parkljev 12, prekajene glave 15, jezika 35, koštrunovega mesa 14 do 15, kozličevine 20, konjskega mesa 7 do 9, krakovskih in debrecinskih klobas 44, hrenovk, safalad, posebnih 35, svežih kranjskih 40, pol prekajenih kranjskih 32 do 40, suhih kranjskih 67, prekajene slanice 30 do 35, Piščanec 15 do 22, kokoši 25 do 30, petelin 35 do 45, raca 30 do 35, nepitana gos 60, pitana gos 80 do 100, domač zajec 15 do 30, divji zajec 25 do 60, poljska jerebica 15 do 18, gozdna jerebica 25, kg srne 20 do 35, kg krapa 26 do 32.50, linja 25 do 35, ščuke 25 do 30, klena 12.50 do 15, mrene 17.50 do 20, pečenke 8 do 12.50, Liter mleka 2.50 do 3, kg surovega masla 40, čajnega 50 do 55, masla 45, bolinskega sira 36, sirčka 8 do 10, eno jajce 1.75 do 2, kg belega kruha 5.50, črnega in rženega 4.50. Liter starega vina 14 do 24, novega 11 do 14, časa prva 3, vrček 4.25 do 4.50, steklenica 5 do 5.50. Kg lukusnih jabolk 8, jabolk I. vrste 6, II. in III. 3 do 5, luksusnih hrusk 12, hrusk I. vrste 10, II. in III. 4 do 8, ena limona — 75 do 1, kg fig 14, navadnega kostanja 5 do 7, maroni 10, orehovi 10, luščenih orehovi 35, suhih češpelj 10 do 12, suhih hrusk 6 do 8, grozdja 10 do 16. Specerjsko blago: kg kave Portoriko 64 do 76, Santos 52 do 56, Rio 45 do 50, pražene kave I. vrste 80 do 92, II. 60 do 64, III. 52 do 56, kristalne sladkorja 13, v kockah 15, kavne prsmesi 20, riža 8 do 10, liter namaznega olja 22, navadnega 20, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, petroleja 7, kg soli 4.50, cellega popra 38, mletega 42, paprike 32 do 52, testenin 10 do 12, pralnega luža 3.50, čaja 75. Mleviski izdelki: pšenična moka 00 5.25, 0 — 4.75, št. 1 — 4.50, št. 3 — 4, št. 6 — 3, kase 7, ješprenja 7, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2.50, koruzne moke 3 do 4, koruznega zdroba 4.50, pšeničnega zdroba 6.50—7, ajdove moke 7 do 9, ržene moke 5 do 5.50. Žito: q pšenice 310 do 315, rži 250 do 280, ječmena 230 do 250, ovsja 220 do 260, prosa 300, koruze 240, ajda 330, fižola 360, graha 400, leče 600. Kurjivo: premoga 40 do 46, m³ trdih drv 150 do 160, mehkih 100. Krma: q sladkega sena 80, pol sladkega 60, kislega 50, slame 50. Zelenjava: kg endivije 8 do 9, motovilca 10 do 15, radiča 10 do 15, poznega zelja — 50 do — 75, rdečega zelja 3 do 4, kislega zelja 3, ohrovt 2, karfiol 12 do 16, kolerab 4 do 5, kolerab-podzemljic — 75 do 1, spinače 7 do 8, paradižnikov 9 do 10, čebule 2.50 do 3, česna 15, krompirja 1.25 do 1.50, repe — 75, kisle repe 2.50, korenja — 75 do 4, peteršilja 4, zelenjave za juho 4, kg zelja na debelo 40 do 50 para.

Borzna poročila

— Ljubljanska borza danes ni poslovala.

— Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 10.90, Pariz 2.29, Milan 223.50, London 274.25, Praga 167.75, Newyork 56½, Berlin 1346, Dunaj 797.

INOZEMSKÉ BORZE

— Curih, 7. novembra. Predborza: Beograd 9.18, Pariz 21, London 25.1575, Milan 20.50, Newyork 519, Praga 15.37, Berlin 1.236, Dunaj 73.20.

— Trst, 7. novembra. Predborza: Beograd 44.75, Pariz 102, London 122.60, Newyork 22.55, Praga 74.75, Curih 489.

100-letnica rojstva Andreja Winklerja

«Umrl je mož, ki mu je bilo usojeno, da je v znatni meri pomagal slovenskemu narodu pri njegovih prizadevanjih za pridobitev narodnih pravic.»

Te besede je zapisal »Slov. Narod« leta 1916, ko je došla iz Gradca vest o smrti Andreja Winklerja. Jutri dne 9. t. m. pa bo minulo sto let, odkar se je rodil ta zaslužni mož, prvi in zadnji Slovenec na predsedništvu bivše vojvodine Kranjske, prvi in edini zavedni Slovenec, ki si je pridobil pod Avstrijo baronstvo izven vojaške karijere. Že to dvojno visoko odlikovanje pričča, da je bil pokojni Winkler moč izrednih sposobnosti, vzor tradicionalne slovenske nardarjenosti, vstranosti in korektnosti.

Andrej Winkler se je rodil dne 9. novembra 1825 v naselbinu »Pri Nemcih« na visoki Trnovski planoti pri Gorici (občina in vikarijat Trnovo, župnija Sempas). Naselbina, ki je štela pred 35 leti sedem hiš (italijanska kanonada jih je najbrž razbila), je bila res nekakšna nemška. Vlada je namreč za časa cesarice Marije Terezije leta 1754. pozvala par nemških rodbin iz Dunajskega gozda (Wiener Wald) v cesarske gozdove na Trnovski planoti, da bi upeljali in razširili razno lesno obrt. Pozivu sta se odzvala Winklerjev praded in neki Strasser. Vlada jim je odkazala nekaj sveta za kmetovanje sredi visokih pogozdenih hribov. Sredi Slovencev sta se obe priseljeni nemški rodbini že v drugem rodu popolnoma poslovenili. Andrejev oče Jernej in mati Katarina rojena Volk nista znala besedice nemške, kakor tudi pri Strasserjevih ni znal nihče več nemško. Zato se je oče Jernej odločil, da pošlje izredno nadarjenega in marljivega prvorojenca Andreja v takratno nemško normalno v Gorico, češ da bo vsaj eden iz Nemške vasi znal nemško. Dasi je bil pouk v normalni izključno je nemški, a mladi Trnovčan ni znal besedice nemške, poprijel se je učenja s toliko vnetjem, da je bil odličniak. Tudi pozneje na gimnaziji je bil vedno prvi odličniak. Pri vsem tem pa je bil ostal skromen, ponižen in vedno uslužen svojim součencem. Že v tretjem razredu normalke so učitelji priporočili izredno nadarjenega in resnega učenca za domačega učitelja boljšim rodbinom. S poučevanjem se je preživljal med gimnazijskimi in visokoškolskimi študijami. Med drugimi je vzgojeval poznejšega goriškega poslanca Strassoldija. Kot slušatelj prava na Dunaju je bil val tudi nekaj čas v gradu na Igri pri Ljubljani, kjer je učil grofa Auersperga, poznejšega kranjskega deželnega glavarja. Že kot pravnik zadnjega leta je postal pristav goriške gimnazije, kjer je poučeval dva predmeta, obenem pa poslušal predavanje slovenske prof. Premra (Premru), poznejšega ravnatelja celjske gimnazije. Leta 1849. je napravil v Gradcu pravne izpite z odliko ter vstopil v službo pri mestni deželni sodnji v Gorici. Leta 1854. je postal okrajni pristav pri okrajnem uradu v Sežani, leta 1858. pa je prevzel v Gorici zemljiško odvezo, katero ogromno delo je vršil devet let. Leta 1866. je postal Winkler okrajni predstojnik v Krmini, leta 1868. pa okrajni glavar v Tolminu. Leta 1871. je bil imenovan za viadnega svetnika, dasi je bil najmlajši okrajni glavar. Leta 1874. se je preselil k namestništvu v Trst, kjer je imel referat za deželno kulturo in bogocastje. Uradoval je brezhibno v vseh treh deželnih jezikih (slovensko, nemško in italijansko). Kjerkoli je služboval, ga je ljudstvo naravnost obojevalo, ker je bil v vsakomur prijazen in dostopen, ker je čutil z ljudstvom, iz katerega je izšel ter skušal vselej v vsakomur pomagati. Zato so ga volili v razne zastope in ga imenovali za častnega občana n. pr. v Sežani, Krmini, Tolminu, Kastvu itd. V Tolminu je bil kot okrajni glavar obenem šest let načelnik okrajnega cestnega odbora. Kot tak je gradil po celotni okraju ceste z malimi stroški brez zemlje-mercev.

Leta 1875. je postal Winkler dvorni svetnik ter je kot tak prišel leto pozneje k novoustanovljenemu upravnemu sodišču na Dunaj. Za leta 1861. je bil Winkler izvoljen za goriškega deželnega poslanca in je ostal kot tak celih 19 let. Prvih šest let je bil tudi deželni odbornik, leta 1877. pa je postal namestnik deželnega glavarja. Dasi edini Slovenec med šestimi deželnimi odborniki je s svojo vstranostjo in taktično doslednostjo dosegel, da se je uvedla slovensčina poleg italijanske v deželne urade. Posledica je bila, da so tudi vsi občinski in župni uradi med Slovenci začeli

splošno slovensko uradovati. Že kot okrajni glavar v Tolminu je uradoval za občine in slovenske stranke je slovensko. Leta 1873. je bil Winkler izvoljen tudi v državni zbor ter je takoj vstopil v Hohenwartov klub, kjer so bili vsi ostali slovenski poslanci. Leta 1879. so ga goriške kmečke občine izvolile drugič v državni zbor proti kandidatu Povšetu, takratnemu kmetijsko-mu učitelju v Gorici. V posebni brošuri je volicem takrat odkrito in samozvestno podarjal, da je bil in vedno ostane zvest sin svojega slovenskega naroda. Za dvornega svetnika pri upravnem sodišču na Dunaju vsekar pogume nastopil!

Pravo zaslužno Winklerjevo delovanje za Slovence pa se je pričelo leta 1880., ko je bil imenovan za deželnega predsednika Kranjske. Vseh ogromnih in vsestranskih zaslug tukaj ni mogoče naštevati. Njegovo imenovanje je pozdravil Slovenski Narod dne 23. marca 1880. leta s sledečimi vrsticami: »Gosp. Winkler je pošten, odkritosrčen značaj. Upravičeno si smemo čestitati.«

Nemško časopisje je seve uprizorilo zaradi njegovega imenovanja silne viharje. Že z njegovim prednikom Kalino niso bili Nemci in nemškutarji zadovoljni in so kričali, da se Kranjska slovenizira, ker je bil Kalina objektivni in kolikor toliko tudi Slovencev pravičen. Spletarili so s polno paro, da spravijo na njegovo mesto Nemca. Takratni ljubljanski »Tagblatt«, glasilo deželnega glavarja Kaltenebergerja, je napovedal Winklerju takoj ob imenovanju boj in opozicijo za vsako ceno. Ščasoma so se Nemci pomirili, ko so videli Winklerjevo pravičnost in nepristranost ter so ga ob 10 letnici s Slovencev vred slavili.

Slovensko prebivalstvo Kranjske je sprejelo novega deželnega predsednika, prvič Slovenca na tem odličnem mestu, z nepopisnim navdušenjem, zlasti, ker se je takoj ob nastopu izrekel za slovensko uradovanje. Prvo Winklerjevo potovanje po deželi je bilo trumfalnega značaja. Tako ri bil nikoli ne prej ne pozneje sprejet pri nas. (Slov. Narod št. 63 iz leta 1916).

Stališče novega deželnega predsednika je bilo silno težavno in kočljivo. Dunajska kamarila mu je dala vodilno naročilo, da mora ohraniti na Kranjskem nemstvo kot odločilni politični faktor. Ako je Winkler skušal odpraviti obstoječe krivice, je začelo revoltirati podrejeno, v nemškem duhu orjentirano nadarstvo, uprlo se je celokupno kranjsko nemstvo, ki je imelo vemo zaslobo pri dunajski vladi. Vkljub vsem tem oviram pa si je pridobil Winkler za Kranjsko in slovensko narodnost neveljnih in nepozabnih zaslug. On je odprl vrata slovensčini v ljubljansko gimnazijo in učiteljske. Na gimnaziji so se odprle slovenske paralele, na učiteljski pa se je uvedla slovensčina kot učni jezik. V ljudskih šolah se je skrčila nemščina na minimum, ustanovil oziroma razširil je celo vrsto ljudskih in obrtnih šol. Winkler je napravil konec korupciji, nasilnostim in sleparstvu pri volitvah, Slovenci so zavladali v deželnem zboru, odboru, na ljubljanskem magistratu, trgovski zbornici, v deželnem šolskem svetu itd. Urade je očistil nemške navlake ter dosegel, da je moral zloglasni Waser kot predsednik višjega sodišča preklicati svoj ukaz, da velja tudi na Kranjskem le nemščina kot sodni jezik. Več pa ni mogoče doseči pri najboljši volji, preveč je imel nasprotikov od zgoraj in spodaj, imel pa je tudi preveč mehak značaj, da bi mogel ustrahovati nasprotnike, ki so bili tudi v ministrstvih. Odpravil je vsaj najbolj kričeče krivice in ustvaril predpogoje za narodni in gospodarski razvoj.

Winkler pa se je tudi vsestransko trudil za gospodarski razvoj Kranjske. Pospešil je zemljiško odvezo, skrbel je za dobra prometna sredstva, izdelal je novi cestni red, storil mnogo za povzdigo kmetijstva in posebno živinoreje, njegov je bil zakon o razdelitvi skupnih zemljišč, njegova je tudi bila postava o pogozdovanju Krasa. Leta 1888. je izdelal vzorni zdravstveni zakonik, ki so ga pozneje poslele tudi druge krovine.

Leta 1890. se je praznovala Winklerjeva 10letnica predsedovanja po cel deželi s tako prisrčno hvaležnostjo, kakor se ni praznoval pri nas še noben jubilej živemu. Poleg Ljubljane so ga imenovali skoraj vse mestne, trške in kmečke občine za častnega občana. Vsi slovenski časopisi so prinesli ob širne članke o njegovih zaslugah. Tolika popularnost pa se je zdela Dunaju nevarna. Dunajska vlada mu je začela delati pri vsaki stvari največje ovire, da bi mu ogradila

službovanje, kar se ji je tudi posrečilo. Dne 11. oktobra 1892. leta je Winkler odstopil. Strmoglavo so ga nemške stranke. Njegov naslednik je postal zopet Nemec. Winkler se je preselil v Gorico, poletja pa je preživel v svoji vili v Tolminu. Tudi na stara leta se je vedno živo zanimal za svoj narod, za njegovo kulturno in gospodarsko življenje.

Kot 90letni starček je moral Winkler izprazniti čašo trpljenja in britkosti. Ob izbruhu italijanske vojske je moral zapustiti solčno domovino. Preselil se je v Gradec, kjer je umrl dne 16. marca 1916 v 91. letu svojega življenja.

Oženjen je bil Winkler dvakrat. Prva žena je bila Obrezova iz Cerknice, ki pa je umrla že v drugem letu zakona. Pozneje se je poročil z Emilijo Persoglio, katere oče je bil oskrbnik na gradu kneza Hohenlohe v Devinu. Imel je 4 sinove in 3 hčerke. Eri sin je bil pomorski častnik, 3 sinovi pa so bili v upravni službi. Ker pa danes za nobenega ne vemo, so se najbrž izneverili svojemu rodu, kakor se je žal čestokrat zgodilo pri odličnih, a prenehkih očetih, kakor je pokojni Kersnik pristavil v življenjski Veselu-Koseskem: »Ne hčere, ne sinja po meni ne bo — tukaj so, pa kdo ve, kdo zna, če so našli.«

V lepem damskem plašču
najmodernejših modelov tičati je prijetno
in lepo, to da jih dobiti po-ceni in fino
izvršene, bi bilo težko, ako se
nebi vedelo, da jih
je dobiti le **FRAN LUKIČ, Pred škofijo 19**
Zanesljivim se plačilo olajša.

Anarhija v ljubljanskem pouličnem prometu

(iz avtomobilskih krogov.)

Človek, ki ne pozna zaspale Ljubljane, čita članek v Vaši petkovi številki in obišče našo slovensko metropolo, se zopet enkrat prepriča, kako potrepčljiv je preprič, da prenaša taka gorostasna pretravanja in izmišljotine, kakor si jih je dovolil »obupani« klicatelj zopet avtomobilski promet. Take alarmantne vesti brez podlage pač ne delajo našemu mestu časti in zato ne smejo ostati nezavrjene!

Priznati pač moramo, da je naše občinstvo na cestah zelo nedisciplinirano in skrajno brezbrizno. Mislim sicer, da je pretirano v današnjem demokratičnem času zahtevati od mesarskega pomočnika ali dimnikarja, da ne hodita po hodnikih, ampak po cesti, kajti njim se je lahko izogniti. Tudi pleskarskemu pomočniku s čopičem v eni roki in barvilom v drugi roki se ogne brez škode za obloko. Mnogo neprijetnejše je delati ovinke okoli skupin ljudi, ki se na hodniku mirno razgovarjajo, zatopljeni v svoje pogovore in silijo pasante na cestni prah ali v blato. V koliko je v takih slučajih dopustna ali primerna intervencija javnega organa, ki ima mnogo važnejših poslov, je po mojem mnenju težko odločiti, ker ni kaznivost, pač pa dokaz neotesanosti. Skupina dveh do treh ljudi vedno najde toliko prostora, da se postavi, ne da bi ovirala druge pasante v porabi hodnikov.

Bolj važno je, da se občinstvo tega zaveda, da je cesta namenjena za promet in tedaj tudi za vozila in ne morda samo za promeniranje in brezbrizno razgovarjanje. Vsak pasant si mora biti v svesti, da je lahko (do gotove mere!) brezbrizni samo na občestnem hodniku, da pa je tudi njegova dolžnost, na cesti paziti na vozila, ne samo dolžnost vozil, da pazijo na pešce. Pisec včerajšnjega članka ni menda nikdar slišal, pa po drugih mestih uče že dolgo deco v šoli, kako naj se obnaša na cesti in kako naj, vedno z gotovo previdnostjo, traverzira ceste, ker je cesta predvsem za vozila in samo hodniki izključno za pešce.

Glede trobil je včerajšnji članek tudi v zmoti. Za avtomobile je res predpisano povsod po Evropi globoko doneče trobilo, čim morajo porabljati motorna kolesa visoko doneče hupe. Prijetno pač že iz psiholoških ozirih ne doni nobena hupa, ker je znak opreznosti in kot tak mora biti dovolj močan, da se v cestnem hrupu uveljavi. Večina avtomobilov in mnogo motornih koles se poslužuje povsod v evropskih mestih, običajnih »Boscha«-ovih električnih rogov. Radi tega je trditve, da je zastoj iskati pravilno doneče hupe v našem mestu, debela izmišljotina brez vsake podlage. Na kogar pa v Ljubljani običajna trobila vpli-

vajo kakor udarec s kolom po glavi, tak človek spada pač v sanatorij, tembolj, ako teh znakov ne more ločiti od črevljarkovega žvižganja.

Brez podlage je tudi pisčevno razburjanje nad rudečimi lučmi na zadnjem delu pri avtih in motornih vozilih. Tudi slednja se namreč poslužuje takih luči. Obupani klicatelj naj si blagovoli enkrat ogledati tako luč in prepričaj se bo, da meče na številko belo svetlobo in ima samo navzad rudeče steklo, to pa enkrat radi tega, da onega, ki hoče videti številko ne slepi in drugič radi tega, da je na prvi pogled tudi od zadaj opaziti smer, v kateri vozi. Tako razsvetljavo motornih vozil, ki je dopustna in celo predpisana povsod na svetu, tudi Ljubljana lahko prenese!

Strinjam se pa, da je uporaba bleščečih žarometov v mestu brezobzirnost, ki zasluži strogo kazen. V tem pogledu pa avtomobilisti mnogo bolj greše na cestah po deželi, kjer mnogokrat opuste ugasniti žaromet, ko srečavajo druga vozila in ustvarjajo s tem nevarne položaje.

Vsakomur, ki pozna količkaj promet v drugih mestih n. pr. v Zagrebu, je vzbudil obupni klic po policiji za »pešcev kot brezpravnih in nepotrebnih bitij«, samo veselos in človek bi mislil, da hoče pisec javnost potegniti. Ne poznam sicer statistike nesreč, ali po moji sodbi o ljubljanskih nesrečah so vozniki in celo kolesarji v Ljubljani bolj nevarni, kot motorna vozila; pri tem pa so naši varnostni organi tako hitri v ovažanju radi prehitre vožnje, da ni nobeno motorno vozilo varno pred njihovo službeno ambicijo. Večina avtomobilistov uporablja svoje vozilo samo za vožnje iz mesta in se podaja na mestne ceste rajše kot »brezpraven« pešec. Naj si pisec včerajšnega članka samo ogleda, s kako težavo, v kako počasnem tempu in s kako opreznostjo si mora avto v večernih urah napraviti viugasto pot skozi Selenburgovo ulico, vzlic hupanju, za katero se občinstvo, ki promenira po cesti, še ne zmeni in umika šele neposredno pred avtom, vozečim s »hitrostjo« mrliskega voza.

Ako se v enakih slučajih zateče k zadnjemu sredstvu in za hip odpre žaromete, da opozori na ta način tropske pasante rase, se mu niti zameriti ne more. Lahko pa trdim, da bi se taki brezbrizni ali nagajivi pasanti v drugih mestih ne veselili dolgo svojih celih udov.

Popolno neumevanje kaže pisec tudi glede izmenjave znakov med avtomobilisti in varnostnim organom. Dolžnost slednjega je, da znak ponovi, ako je pot v označeni smeri odprta, ali pa dvigne roko v znak: »Stoj!«, ako dotična cesta ni prosta. Važno pa je poudariti, da se mora tudi slučajno na križišču stoječe občinstvo po tem znaku ravnati in ne zastopati pot avtu, ako mu varnostni organ da znak za pasiranje. Tuji avtomobili, n. pr. Zagrebški, so temu strogo priučeni in priporočati bi bilo, da se več pažnje posveča tudi v Ljubljani posebno na tako frekventiranih križiščih, kakor je ono pri glavni postji.

V koliko se tedaj strinja pisčeva trditve, da ni animozen napram avtomobilom, prepričam presoji javnosti, ki kateri se zateka, mesto da bi iskal pomoči pri zdravniku za živčne bolezni. Poizkus pa, vcepjati naši javnosti na tak vpijoči način mržnjo do avtomobilizma, je Herostratovo delo in upati je, da ga bo merodajna, napredna javnost odločno odklonila. Izkušnja kaže, da je z dobro voljo, brez škode za normalne živce, mogoče, prenašati mnogokrat večji ropot modernih mest, napram katerim vlada v Ljubljani pravo mrtvilo.

Politične vesti

— Dr. Koroščevo glasilo o konkordatu. Mariborska »Naša Straža« razpravlja o konkordatu in piše, da je vprašanje glagolice povsem notranja cerkvena zadeva, ki ne spada v konkordat. Zato ima o njej odločati samo rimski papež, ki bo pri tem upošteval mnenje katoliških škofov v naši državi, ne pa »kakšnih ministrov ali liberalnih žurnalistov«. Drugačnega naziranja od slovenskega klerikalnega lista seveda nismo pričakovali, vprašati pa moramo, zakaj doslej papež še ni upošteval mnenja katoliških škofov, ki so se vendar že pred šestimi leti javno izrekli za uvedbo staroslovenskega jezika v katoliško bogoslužje? Na podlagi izjavaj: »Naše Straže« se da samo logično sklepati, da papež noče upoštevati tega mnenja ali pa, da so mu škofje glede

uvedbe glagolice povedali drugo mnenje kakor pa javnosti. Naj bi nam klerikalna glasila povedala, zakaj še nima staroslovenskega bogoslužnega jezika in kaj je temu vzrok? Če bi bil staroslovenski bogoslužni jezik že uveden, bi bilo vsaj to dobro, da bi se ne bilo treba ozirati niti papežu, niti škofom in niti »Naši Straži« na — »kakšne ministre in liberalne žurnaliste«. Ker pa še ni, smo mnenja, da se bomo še morali ozirati nanje.

— Italijanske vojne izgube. K letošnji proslavi italijanske zmage pripovedujejo fasisovski listi, da so Italijanske izgube v svetovni vojni v resnici mnogo večje nego so se doslej navajale. Leta 1919. se je reklo v Parizu, da znašajo Italijanske vojne izgube na mrtvih 460.000. V resnici pa jih je 652.000, poohlajencev je 458.000, ranjenecv 900.000, vjetnikov 520.000 in bolnikov 2 milijona 400 tisoč. Tako je vojna stala Italijo okoli pet milijonov ljudi, postavljenih na bolnišče. Izguba Italije je večja nego ona Francije in najtežja od vseh drugih držav, ki so se bojevale. Na strani Francije so se borili tudi Maročani, Senegalci, Alžirci itd. In Anglija je imela pomoč iz dominijonov. Združene države imajo prebivalstva 105 milijonov, mrtvih je bilo 58.478, to je 0,05%. Anglija s kolonijami: prebivalstva 430 milijonov, mrtvih 650.704, to je 0,15%. Francija s kolonijami: prebivalstva 87 milijonov, mrtvih 1.071.300, to je 1,2%. Italija s kolonijami: prebivalstva 40 milijonov, mrtvih 652.000, to je 1,6%. To so glede Italije čisto nove trditve in ni dvoma, da se bo v antanem časopisu premostrivalo, ali so nove Italijanske navedbe resnične ali ne.

Sokol

— Vseslovanski sokolski zlet v Pragi bo, kakor je znano, prihodnje leto, najbrže v prvih dneh meseca julija. Pokroviteljstvo prireditve je prevzela mestna občina praška. Na programu je tudi tekma mest Praga—Brno—Bratislava—Ljubljana—Beograd in tekma smučarjev, ki se bo vršila že meseca januarja ali februarja prihodnjega leta. Pri prošlih vajah na sokolskem zletu leta 1926. smejo nastopiti samo oni Sokoli in Sokolice, ki so se udeleževali kot člani vaj pred koncem l. 1925. — O vseslovanskem sokolskem zletu leta 1926. v Pragi je imel nedavno v »Českoslov. Obci« v Ljubljani velenzanimivo predavanje g. ravnatelj Chvat al v češkem jeziku. Zeleti bi bilo, da bi to svoje predavanje še nekoliko spomnil in ponovil v slovenskem jeziku. Sokoli in Sokolice, ki se nameravajo udeležiti praškega zleta, bi mu bili gotovo hvaležni in bi se predavanja udeležili v čim največjem številu.

— Sokol Ljubljana II. bo imel dne 8. novembra točno ob 20. uri v veliki dvorani Narodnega doma svojo vsakoletno akademijo z izbranimi telovadnim sporedom. Vstopnice so v predprodatji pri br. Miklo Krapežu, Jurčičev trg in sicer za člane sokolskih društev po ceni 8 Din, za ostalo občinstvo pa po 10 Din. Po telovadbi prost zabava s plesom. Sodeluje godba dravske divizije pod vodstvom g. dr. Čerina. 1897/n

— Kdor želi videti proste vaje članstva za vsesokolski zlet l. 1926 v Pragi, naj poseti v nedeljo dne 8. novembra ob 20. uri telovadno akademijo Sokola Ljubljana II. v veliki dvorani Narodnega doma. Po telovadbi ples in prost zabava. Vstopnina 10 Din, za člane v predprodatji Din 8. (br. M. Krapež, Ljubljana, Jurčičev trg). 1896/n

— Sokolski gledališki oder na Viču v pripori v nedeljo 8. novembra ob 8. zvečer smeha polno burko »VELIKA REPATI-CA«. 1893/n

— Ptu. Na prvi Sokolski večer, ki se vrši v nedeljo dne 8. t. m., se ptujski »Sokol« pridno pripravlja. Pri tej prireditvi, kateri bodo sledili v primernih predstavih nadaljnji Sokolski večeri, bode sodelovalo ptujsko pevsko društvo. Priporočamo torej ponovno, da tega večera nihče ne zamudi posetiti. Prične se s predavanjem saveznega staroste br. E. Gangla o temi: »Sokolska ideja — naš ponos, naša moč«. Ob sviranju sokolskega orkestra iz Maribora izpevskih točkah pevskega društva, se bode vršila po predavanju prost zabava. — Sosedna br. sokolska društva, predvsem pa Ptujčani, ki sokolsko mislijo, ne smejo ta večer manjkati na prireditvi, ki prične ob pol osmih zvečer. 1013/n

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

Srebrna mesečina je obevala podstavek in kristalni krožnik, na katerem je bil kruh in kos novega mesa.

Cuteč, kako se Supramati trese od strahu, ga je stara prišla za roko.

— Le pogum, moj dragi, — je zašepetala. — Nocoj stojiš pred prvo preizkušnjo. Predno prestopiš magični krog naše bratovščine, moraš pozabiti, kaj je strah. V kraljestvu nesmrtnih ne poznamo strahopetnežev. Strah daje duhovom teme oblast nad teboj. Mir in pogum jih pa ukroti in podjarmi.

Supramati ni mogel niti odgovoriti, tako ga je bilo strah. Mrzel pot mu je obilaval čelo, nepopisna groza in stud sta ga obhajala in nervozno je stiskal Narino ročico. Obnemel se je pa mražito boril s seboj, da premaga to slabost. Silil se je gledati na mizo, kjer se zdaj zdaj pojavi vampir.

Kar se je prikazala v konu črna žena in zastrla mesečino. Tisti hip je odbila stara ura na stolpu polnoč.

Tiho in spretno, kakor mačka, je skočila prikazen v sobo in se približala mizi.

V nepopisni grozi je zagledal Supramati visoko Narajano postavbo. Mrtvec je bil v neki čudni

temnosivi obleki, skozi katero so se razločno poznali njegovi tenki in gibčni udje. Pri mesečini se je zdelo njegovo blede lice še bolj mrtvaško. Rdečkasta luč je obevala njegovo čelo, na katrem sta se videla dva rožička, ki sta molela izpod gostih črnih las.

Kakor lačna zver, je planil mrtvec na jed ter hlastnil po mesu in kruhu. Toda tisti hip je menda začutil, da ga nekdo opazuje. Dvignil je glavo in premeril oba gledalca s peklenskim pogledom. Ostuden nasmeh je spasil njegove blede ustnice. Tako so se gledali nekaj sekund, toda Supramati se je zdelo to gledanje cela večnost. Nato se je prikazen pomaknil naprej, kakor da hoče planiti na nepovabljenega gosta, toda takoj se je pojavil pred njo bleščeči, snežnobeli križ ter ji zagradil pot.

Narajana se je upognil in umaknil. Zdelo se je, da mu primanjkuje zraka. Zasikal je kakor kača in zaškripal s svojimi belimi, ostrimi zobmi.

Bleščeči križ se je pa pomikal naprej ter odpravil prikazen k oknu. Mrtvec se je boječe umikal. Naenkrat se je zavrval, skočil na okno in izginil v temo.

Supramati se je vrtele v glavi. Zdelo se mu je, da mu beži zemlja izpod nog. Potem mu je bilo, kakor da pada v strašno brezno — in omedlel je.

Ko se je zopet zavedel, je opazil, da leži v galeteriji na tleh. Nara je klečala pri njem in ga držala

za glavo. Pod nos mu je položila robec, namočen s prijetno dišečo tekočino.

Supramati je hitro vstal. Sramoval se je in rdečica ga je obilvala.

— Oprostite, Nara, da sem tak plašljiv. Sam ne vem, kaj se je zgodilo z menoj.

— Nikar se ne opravičuj, — je dejala in se prijazno nasmehnila. — Včasih človek res ne more krotiti svojih živcev, toda časoma se že naučiš. Pride čas, ko se za take prikazni sploh ne boš zmenil. Treba ti bo samo dvigniti roko, pa bo moral duh izginiti. Zdaj pa pojdiva! Tudi naju čaka večerja, potem pa pojdiva spat, zakaj tudi tebi je potreben počitek.

Kljub Narinim tolažilnim besedam je bil Supramati zelo potrt in zanihan. Ponoči ni mogel spati. Neprestano je razmišljal o tem, kar se je zgodilo zvečer. Ni mogel pozabiti, da je od strahu omedlel, dočim je ostala Nara kot ženska ne le povsem mirna, temveč je s svojo voljo in znanjem celo premagala vampira.

Supramati ni hotel zaostajati za ženo. Naj bo Narajana duh še tako strašen, mora se navaditi tega prizora brez strahu. Če mu je sojeno stopiti v ta svet senc, se mora možato lotiti dela in premagati samega sebe, da mu ne bo treba več zardeti pred lastno ženo.

Po tem sklepu je hotel takoj drugi dan prisostvovati Narajanim večerji, toda duh se tisto in naslednje noči ni prikazal.

XIII. Nara pripoveduje soprogu čudovite zgodbe iz svojega življenja.

Nekoč sta sedela mlada zakonca po kosilu v Narinem salonu. Zunaj je bilo hladno in vlažno. V velikem marmornatem kaminu je plapolal ogenj in ogrevalo udobno sobo.

Oba sta sedela skupaj na majhnem divanu in zamišljeno zrla v kamin. Kar je Supramati spregovoril:

— Današnji večer je kot nalašč ustvarjen za odkrito besedo. O meni več vse. Jaz pa še vedno čakam, kdaj mi poveš zgodbo svojega življenja, kakor si mi obljubila.

Nara se je naslonila nazaj in zatisnila oči. Nastala je tišina, ki se je Supramati ni upal motiti. Končno je Nara odprla oči.

— Pa naj bo! — je dejala. — Povem ti zgodbo svojega življenja — tistega dolgega življenja, čigar začetek se izgublja v mraku stoletij. Ali se pa no boš potem bal tako stare žene?

Supramati se je zasmejal.

— O, ne! Za tako starost, kakor je tvoja, te lahko zavida vsa mladina. Zdi se mi le, da ti ni prijetno obujati davnih spominov. Če je temu tako, pa ne pripoveduj, draga. Sedanjo mi nudu toliko sreče, da sem povsem zadovoljen s tem, kar imam.

Pismo iz Prage.

5. novembra.

Naš državni praznik 28. oktobra je bil proslavljen letos enako dostojno, kakor druga leta. Pokazalo se je in pri praznovanju se je čutilo po udeležbi ljudstva, da je to resnično naš narodni praznik. Poleg oficijelnih proslav se je vršila ta dan tudi slavnost odkritja spominske plošče ministru dr. Rašinu na domu, kjer je živel in padel, ko ga je zadel smrtni strel. Ploščo so poklonili nar. demokratični in nam. -ščenci. Istega dne je slavil svoje 25-letno trajanje čl. narodni svet. Na jubilejni skupščini te naše vsenarodne inštitucije se je s povdarmom naglašalo njeno obsežno delovanje, katero je vršila čestokrat ob najtežjih razmerah. Govorniške izjave so pričale, kako važen in nepogrešljiv je narodni svet za naše narodno življenje in izrazili so se upi, da bo tudi v bodoče in polni meri zadoščal svoji nalogi. Niegov pomen je ocenil tudi prezident republike v svojem odgovoru na udanostno izjavo narodnega sveta, katero mu je izročil predsednik posl. Prokupek. Z jubilejne skupščine je bil izdan na čl. javnost oklic, v katerem se predložuje potreba, da bi se dokončalo naše osvobodjenje v obmejnih krajih in priporočilo se političnim strankam, da bi zlasti v dneh volilne borbe ne pozabljale višjih skupnih ciljev in bi ne bile med seboj bojevitelje in strožje nego do narodnih nasprotnikov, ki stremijo po poškodovanju in celo po poginu naše države.

Volilni boj je že v polnem teku. Kandidatne listine vseh strank so bile že objavljene in, kakor se je ugotovilo v prvi seji osrednje volilne komisije v notranjem ministristvu, kandidira vsega skupaj v čl. republiki 31 strank (vseh narodnosti). Po veliki večini so to male stranke, ki nimajo upanja na pridobitev mandatov. Število strank, s katerimi je treba računati, je zelo velik, ker je v večini volilnih okrajev povprečno postavljenih 15 kandidatnih listin. Kar se tiče čl. strank, se misli, pa se seveda z gotovostjo ne da reči, da velikih presunkov v volilnih čl. strankah ne bo. Umeje pa se samo po sebi, da bodo vsled nastopa malih opozicijskih strank posebno nekatere večje stranke ponekod oslabilene. Zlasti zanimivo bo številno razmerje čl. soc. demokratične in komunistične stranke. Ti dve stranki gresta prikratk razdeljeni v parlamentarne volitve. Prej enotna socialno-demokratična stranka

se je razcepila na dve skupini: soc. demokratično, ki je imela sedaj 52 mandatov in komunistično s 27 mandati. To razmerje se po volitvah izpremeni, negotovo pa je, katera izmed obeh strank bo močnejša. Soc. demokratije so si sicer precej opomogli, toda izražajo se tudi mnenja, da bi jih mogla komunistična stranka docela prekositi.

V glavnem proti narodni demokratični stranki je naperjena akcija dr. Stranskega ml., organizirana s stranko »narodnega dela«, ki stopa v volilni boj z nekaterimi bivšimi realisti. Posebno v tisku nastopa zelo hrupno, toda najbrže ne bo imela uspeha, kajti ni verjetno, da bi mogla doseči volilno število v Pragi ali v Brnu, kateri mesti edini sta merodajni.

Precejšnjo pozornost vzbuja tudi nastop bivšega ministra K. Praška. Kateri je proti Svehlovi stranki napravil lastno stranko z agrarnim in konservativnim programom. Izgledi te stranke so enako negotovi in mogla bi doseči le nekoliko mandatov, ako pripe do volilnega števila. Politični obrtniki pričakujejo narastek mandatov, enako tudi ljudska »klerikana« stranka, ki kandidira samostojno na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji.

Celoten vtis je, da bodo po volitvah doseženi koalicijske stranke pomnožene s stranko obrtnikov, katera sredi v vlado in ima obljubljeno trgovsko ministristvo. Tako stvorena vladna večina bo, kakor se nam zdi, slabša vsled razdrobljenosti v manjše stranke.

Stvoritev »udruženja nar. dem. legionarjev« je silno razburila legionarske kroge. Njihov oficijelni organ »Nar. osvobodenci« je napadel udruženje in dr. Kramarja. »Čsl. legionarska Obeca« je dala nar. dem. legionarjem na izbiro: ali da razpustijo svoje udruženje ali pa bodo iz »obce« izključeni. Prišlo je do slednjega, toda narodno demokratični legionarji so se obrnili do zastopstva »obce« in ni izključeno, da po »obci« tako izzvani spor pride do k njemu razbitju.

Splošno pozornost je vzbudilo v političnih krogih, da Svehlova republikansko-zemljedelska stranka ni kandidirala bivšega senatorja univ. prof. dr. Horačka, čeprav je odličen narodni gospodar in je bil finančni minister Dr. Horaček, ki je bil Staročeh, je prestopil sedaj k narodno - demokratični stranki.

J. K. S.

Zdravje
in sreča

Mamica in otročiček, vsa čista
dehtita žarita svežosti, okusna,
oskrbovana. Veselo zdravje se
smeje z lestečimi zobmi.

Dnevna gojitev s »Kalodontom«
je najsigurnejša pot, da obvaru-
jete lepoto in zdravje Vaših zob.

Mozartov »Don Juan« v ljubljanski operi. Danes, v soboto, zvečer se poje prvokrat v letošnji sezoni Mozartova opera, ki se v glasbenem svetu imenuje »opera vseh oper«. Pri letošnjih vpriporitvah je opera deloma na novo zasledena in sicer poje glavno vlogo Don Juana bariton g. Aleksander Balaban, ki je pel to vlogo na najrazličnejših ruskih odrih nad 50 krat ter jo šteje med svoje najboljše partije. Poleg njega nastopi prikratk na našem odru kot Dona Ana za Vika Čaletova, ki je s svojim velikim glasom za to dramatično partijo odlično usposobljena. Ostale vloge so v istih rokah kakor lansko leto. Cerlina — ga Lovšetova, Donna Elvira — Thalerjeva, Leporella poje g. Bettelto, starega komturja pa tudi prvič na našem odru g. Rumpelj. Don Ottavio je g. Kovač in Mazetta g. Zupan. Opero dirigira kapelnik Štritof, režira pa višji režiser Šest. Predstava se vrši za red E.

Sporod plesnega večera, ki ga priredi v ponedeljek dne 9. t. m. ob pol 8. zvečer v operi gdca. Lidija Wislajkova in gospod Vaclav Viček: 1.) Musorgski: Slike z razstave. a) Prilivke. b) Stari grad. c) Izražajo otrok v parku. d) Bidlo (poljski voz). e) Ples piške. f) Samuel Goldenberg in Schmuller. Med vsako sliko se vrši promenada. V drugem delu pa so razvrščeni sledeči plesi: Škrjanec. Lento orientale. Suk: Veter. Rožičky. Ples. De Bussy: Habanera. Balatka: Scherzo. De Bussy: Goliwogz Cake - walk. Milojevič: Srbski ples. Vse plesne spremlja na klavirju kapelnik g. Balatka, načrte za kostume je izvršil g. Fran Kralj, izgotovil pa atelje gdca. Fani Seljak.

Massenet: »Manon«. Ta izredno ljubljena opera se poje danes v nedeljo dne 8. t. m. popoldne ob treh v naši operi. Cene za to operno predstavo so znižane — ljudske. Zasedba je sledeča: Manon — ga Lovšetova, Povzete — ga. Ribičeva, Javotte — gna. Korenjakova, Rozette — gna. Potučkova, mladi Des Grieux — g. Banovec, grof Des Grieux — g. Rumpelj, Le scout — g. Šubelj Guillot — g. Mohorčič in Bretign — g. Janko. Opero dirigira operni ravnatelj g. Mirko Polič. V dramli je popoldne ob treh Golarjeva Vdova Rošinka. Zvečer ob osmih pa prva repriza Milčinskega Zvečer ob osmih pa prva repriza Milčinskega Zvečer ob osmih pa prva repriza Milčinskega

Mladinsko predavanje v Ljubljani. V nedeljo, dne 8. t. m. ob 11. popoldne vrši se v Filharmonični dvorani I. mladinsko glasbeno predavanje in letošnji koncertni sezoni.

Sporod obsega sledeče točke: Winkler: Sonata za vijolo in klavir, Čajkovski: Arij Lenkega in Serenada don Juana, Musorgski: romanca Otceškazi; Grečanič: Romanca Siljozi poje operni pevec g. Dimitrij Orlov pri klavirju ga. Gerda Orlov; Cesar Cui Miniature za klavir, flavto in vtjolinio. Uvodno besedo govori g. Emil Adamič. Sicer sodelujejo: profesorji Jeral, Novicki in Šlajs ter kapelnik Štritof. Vse točke sporeda so iz ruske glasbene literature, zato nosi to predavanje naslov »Glasba Rusov«. Starše prosimo, da opozore svojo mladino na to muzikalno predavanje. Z malenkostnim prispevkom si na teh predavanjih razširijo svoje obzorje ter spoznajo glasbo vseh evropskih narodov. Starši, posebno pa še mlada bina bi morala biti prof. Jeralu in Glasbeni Matici kakor tudi vsem sodelovalcem, ki so se z redko vneto in požrtvovalnostjo postavili v korist dobre stvari, odkritosrčno hvaležna za to prireditve, kakršnih nima mladina skoro nikjer drugod. Zato je dolžnost naša, da vsaj s številnim obiskom pokazemo svojo hvaležnost napram prirediteljem in sodelovalcem, s tem pa tudi svoje zanimanje za visoko glasbeno umetnost. Posamezni programi se dobivajo v Matični knjižarni in stanajo 2.50 Din.

Akademski socialno - pedagoški krožek na univerzi v Ljubljani. Po dveh letih zunanjega dela se krožek zopet posveti povsem svoji nalogi. Ustanovitelji krožka in njegovo sedanje vodstvo preveča želja, vzbuditi zanimanje za vzgojno vprašanje kot jih narekuje sodobno življenje ter jih poučevati zlasti z ozirom na njih praktičen pomen. Za rešitev teh vprašanj je predvsem potrebno poznavanje človeka in njegovih gibanj; zato je krožkovo geslo: »Pravi študij človekov je človek«. Za to akademike in št. akademičarke smo že nabili vabilo na naši deski; sedaj se obračamo predvsem do kulturnih delavcev, ki se v javnem življenju pečajo s temi problemi. Kulturni delavci, ki se trudijo za humanistično, glasbeno, socialno vzgojo, imajo tu, pred akademiki, najprimernejši forum, da razkrijejo svoje hotenje in tudi ter bodo našli (eventualno v tem krogu tudi kakega sodelavca). Krožkovo delovanje obsega razgovorne večere za člane krožka in goste (ti razgovori se bodo od 9. nov. dalje vršili vsak drug ponedeljek), nadalje prireja krožek za člane ekskurzije v razne zavode in tvornice, ki imajo namen ogledati si oblike življenja od blizu. — Krožek je po svojih ciljih vreden vpoštevanja; zato prosimo, da se kulturni delavci ozirajo nani. Prvi večer bo v ponedeljek, 9. t. m. ob 20^h v I. nadst. kr. moškega učiteljskega. Na sporedu je referat podpisane o znani Vidovčevi Soli v Sarajevu. Na svidenje! — Bajuk H. za predsednika.

Vigred se povrne... V razpravi Oskaria Vdova pred tem naslovom se je vrnilo nekaj napak, ki jih je treba popraviti. Stavke: »Glasom Koblarjeve zgodovine cerkijanske fare iz leta 1890. pa je Puhar kaplanoval v Cerkljah od 14. aprila 1883 do leta 1862, od tu se je preselil v Smlednik« — se naj glasi: »Od tu se je glasom poročila župnoga urada v Cerkljah preselil meseca aprila 1862 v Smlednik.« Par vrstic naprej se naj stavku »Iz teh ugotovljenih podatkov torej sledi, da je prišel g. Škerbine šele leta 1862. v jeseni v Predvdor«, doda: »Ko je Puhar že v Smledniku kaplanoval« nadalje da je Vavken že leta 1861. pred mesecem majem izdal to zbirko — takrat pa je bil Škerbinec učiteljski v Ljubljani, to se naj tako popravi: »takrat pa je bil Škerbinec učitelj v Kranjski gorli«.

Dva recitacijska večera. Dne 9. in 10. novembra se vršita na šentjakobskem odru dva recitacijska večera. Na prvem čitajo svoja dela Silvester Škrl, Ivo Grahor, Vinko Košak, Janez Žagar in Srečko Kosovel. Na drugem večeru recitirajo Milan Pirnat, Slavko Jan, Janez Žagar in Ciril Debevec slovenske pesmi in odlomke iz domače in tuje literature. — Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni. Več na lepakih.

Protestno zborovanje invalidov

Snoči ob 18. se je vršilo v dvorani mestnega magistrata protestno zborovanje Uduženja vojnih invalidov za Slovenijo in Zveze slovenskih vojnikov v svetovni vojni proti zakonu o invalidih, o katerem baš razpravlja narodna skupščina. Udeležba na zborovanju je bila zelo velika, med drugim so se jo udeležili tudi zastopnik velikega župana dr. Mrak, gerenta mestne ljubljanske občine g. Josip Turk in Anton Liko-

zar, dr. Pless kot zastopnik Trgovske zbornice, g. Gorjup kot delegat Zveze Industrijalcev, major Colarič, predsednik Zveze vojakov v svetovni vojni, g. Freilih, predsednik hišnih posestnikov, gospod Sterlekar kot zastopnik Uduženja rezervnih oficijev, in zastopniki raznih političnih strank. Navzoče je pozdravil predsednik Uduženja g. Štefe, na kar je imel član izvršnega odbora Uduženja vojnih invalidov za Slovenijo g. Tomc daljši govor o obupnih razmerah, v katerih žive danes invalidi, razmotril pa je tudi vprašanje novega invalidskega zakona, čigar krivice nosi je dokazal s par konkretnimi slučajji. Načrt novega invalidskega zakona je predvsem hud udarec za prečanske invalide in sirote. Po starem avstrijskem zakonu so prejimali dosedaj prečanski invalidi in sicer 100% invalid 37¹/₂ dinarjev mesečno, vdove pa 2.25 Din mesečno. Vsa prizadevanja invalidov v Beogradu, da dosežejo svoje pravice, so bila bob v steno. Načrt novega invalidskega zakona jim krati še nekatere pravice, ki so jih imeli dosedaj. Tako so imeli invalidi dovoljeno štirikratno polovično vožnjo na leto po železnicah, sedaj imajo dovoljeno samo trikratno. Načrt predvideva za 20 do 40% invalide 40 Din mesečne pokojnine, za 50 do 70% 120 Din, za 80 do 100% 200 Din in za nad 100% 400 dinarjev. Težko bodo prizadele tudi vdove brez dece, za katere je določena 100 Din mesečna pokojnina, z dvema otrokoma pa 130 Din na mesec. Govornik je dalje navedel, da se je pri novem presledovanju invalidov postopalo skrajno krivično in da je bilo samo v Sloveniji reduciranih nad 4000 invalidov in vojnih žrtiev. Novi načrt invalidskega zakona ne nudi invalidom nikake zaščite na obrtnem polju, pri podjelovanju služb, trafik itd. Odpade tudi oddajanje raznih koncesij, pri katerih so imeli invalidi dosedaj privilegij. Za g. Tomcem je govoril major Colarič. Govornik je opisal težaven položaj invalidov, vdov in sirot v Sloveniji, poudaril jo krivičnost delitve invalidov v dve skupini: v prečanske in srbske. Predlagal je tudi, da se Ni. Vel. kralju Aleksandru, ki je pokazal veliko zanimanje za od pomoč invalidom, odpošlje zahvalna brzojavka, kar je bilo soglasno sprejeto.

Julijska krajina

— J. Indijanski princ v Trstu. Prod par dnevi je prisel v Trst v spremstvu orožnikov Edgard La Plante, ki si je nadeval ime indijanskega princa in je, kakor smo svojčas poročali, za nad 1 milijon litr oslepil nemško grofico Khvenenhüller iz Furlanije. Najprvo je bil obsojen v Svidci za tam izvršene male sleparije, velike pa pri tej pred tržaško sodišče. Obeta se zanimiva razprava. »Indijanc« se nahaja v zaporih v ulici Coroneo.

— J. Reki je zopet zborovalo Uduženje Industrijalcev in trgovcev. To pot jim je bila pri srcu posebno že neštetoletna naprošana izmenjava valute in zopet je romal v Rim na naslov finančnega ministra soglasno sprejeti dnevni red. — Na zborovanju so ugotovili, da je bila letošnja razstava na Reki uspešna in si žele za prihodnje leto veliko naknadno razstavo, na katero vabijo zlasti Jugoslavijo, Poljsko, Madžarsko in Avstrijo. Reški trgovci komaj čakajo, da se sprejme neptunstva pogodba, na kar bi mogli začeti navezavati trgovske stike z Jugoslavijo, od katerih pričakujejo dobrih kupčij.

— J. O napadu na dva finančna stražnika pri Jelsanah poročajo italijanski listi. Ceta skupina »malopridnežev« je napadla stražnika. Navadno se izkaže pozneje, da je tak in slična vest skrajno pretirana ali pa celo izmišljena. Milicniki so aretirali nekega domačina. Med raznimi obmejnimi organi se pogostoma naleti na ljudi, ki se obnašajo napram domačemu ljudstvu tako, kakor bi se pač ne smeli. Gotovo je to, da ako se sporeče kak domačin s tem ali onim tujim organom, ni slednji nedolžna ovčica. Da bi pa kar tako napadali finančne stražnike in druge, kakor to predstavljajo italijanski listi, tega pa ni bilo še nikdar med našim ljudstvom.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:
Začetek ob 20. uri.
Nedelja, 8. novembra: Ob 15. uri popoldne. Vdova Rošinka. Izven. — Ob 20. uri zvečer: Krpan mlajši. Izven.
Ponedeljek, 9. novembra: Ifigenija na Tavridi. Red E.
Torek, 10. novembra zaprto.
Sreda, 11. novembra: Za narodov blagor. Red A.
OPERA:
Začetek ob 20. uri zvečer.
Nedelja, 8. novembra: Ob 15. uri popoldne: Manon. Znižane cene. Izven.
Ponedeljek, 9. novembra: Plesni večer Wlaskove in Vička. Izven.
Torek, 10. novembra: Aida. Red B.
Sreda, 11. novembra: Manon. Red C.
Četrtek, 12. novembra zaprto.
Petek, 13. novembra: Mrtev očel. Red D.
Sobota, 14. novembra: Povratek. Red F.
Nedelja, 15. novembra ob 15. pop. Netopir, znižane cene. Izven.
Ponedeljek, 16. novembra: Don Juan. Red A.
Torek, 17. novembra zaprto.

Goriška Matica

V Gorici je izdala za leto 1926 sledeče knjige: 1. Koledar z raznovrstno pestro vsebino, obsegajoč 142 strani v 4°. — Roman »Smrt pred hišo«, v 8°, obsegajoč 136 strani, katerega je spisal Francek Bevk. — 3. »Evemilija« in drugi spisi, katerega je sestavil po Lukovič-Zarilju dr. Joža Lavrenčič, v mali 8°, obsegajoč 80 strani. — 4. »Don Bosco«, životopis vzgojitelja mladine, katerega je priredil J. Meze iz d. J., obsegajoč 160 strani v mali 8°. 5. »Otroci step«, narodopisna črtica o Kirgizih in Turkmenih, obsegajoča 80 strani v mali 8°, katero je sestavil J. Bežnik. — To poslednjo knjigo dobe naročniki, ki bi ne marali »Don Bosca«, ali pa, če doplačajo k Din 30 še Din 6, skupaj Din 36.—

Naročniki v Jugoslaviji dobe knjige proti koncu tega meseca, carine in poštne prosto, na dom. Knjige dobe od glavnega zastopnika za »Jugoslavijo gospoda Karla Gornika v Strelški ulici št. 6 v Ljubljani. Tokrat bo mogel glavni poverjen k postreči tudi onim, ki se niso še prijavili, kajti knjig dobi nekaj več kot pa je naročnikov. Kdor hoče torej imeti publikacijo »Goriške Matice« za leto 1926, naj pošlje na gorenji naslov Din 30 — oziroma Din 36.—, nakar se mu pošljejo knjige franco na dom.

Vsebinska knjig je lepa. Zlasti koledar vzame bralec z velikim veseljem, da se upajo izdati serijo 4—5 knjig za tako nizko ceno.

»Goriška Matica« se je preustrojila v združbo ter obeta postati prvo kulturno ognjišče na Goriškem, okrog katerega se bodo zbirali tamošnji narodni delavci. Prvo načelstvo je vzelo iz prvotnih ustanoviteljev »Goriške Matice« in pa iz članov go-

riške »Zveze Prosvetnih Društev« in iz tržaškega »Društva Prosveta«. Tako so si Goričani in Tržačani podali roke ter hočejo vzajemno delovati v dobru bit našega plemen pod okriljem »Goriške Matice«.

Za leto 1927 napoveduje »Matica« tudi pet knjig, in sicer: 1. Zdravje in bolezen v domači hiši, ki izide v štirih snopičih po 140—150 strani izpod peresa goriškega zdravnika dr. Just Bačarja. Ko izide celotna knjiga, bo to delo imelo ehovalno vrednost. — 2. »Pasja diaka«, humoristični roman izpod peresa Damirja Feiglja. Ni potreba, da se posebej razpravljamo o tem romanu. Saj vemo, da smo Slovenci na polju humorja slabo zastopani in da je skoraj edini Feigl, ki še zastopa na pisateljskem polju slovenski humor. — 3. »Naši kraji v davninah«. Pisatelj te knjige nas povede v davne čase ter nam pove, kakke običaje, sege in navade so bile v navadi med slovenskim ljudstvom v davninah. — 4. Koledar s še pestrejšo vsebino od letošnjega. 5. Kot fakultativna knjiga izide »Sv. Franciški Asiški« in to za one, ki bi ne marali knjige »Naši kraji v davninah«, ali pa, ki doplačajo še Din 6.— k stalni naročnici, ki znaša za štiri knjige Din 25.— Za vseh 5 knjig pa Din 31.— franko in carine prosto na dom.

Naročnino za Jugoslavijo sprejema g. Karlo Gornik, Ljubljana, Strelška ulica št. 6.

Priporočamo, da si letošnje publikacije »Goriške Matice« vsako omisli in da se istokotno upiše za publikacije leta 1927 ter da vpošlje zgornjajšne zneske na glavnega poverjenika v Jugoslaviji najdalje do 31. dec. tega leta.

— Gospodična Lidija Wislajkova in g. Vaclav Viček prireditva v ponedeljek dne 9. novembra ob pol 8. zvečer v opernem gledališču večer modernih komornih plesov. Oba plesalca sta znana kot prvovrstna umetnika svoje stroke ter sta žela kot solopisalca modernih plesov pri vseh svojih dosedanjih nastopih tako v Ljubljani, kakor tudi v drugih mestih naše države, kakor tudi v inozemstvu splošno priznanje. Sporod ponedeljkovega večera je za Ljubljano povsem nov ter obsega ples, ki se v našem mestu še niso izvajali. Zato smo pričrati, da občinstvo, ki se zanima za to panogo umetnosti, ne bo zamudilo tega plesnega večera. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blagajni v operi. Cene navadne opere.

Nedeljski popoldanski predstavi v ljubljanskem gledališču. V nedeljo, 8. t. m., popoldne ob 3. se poje v operi priljubljena in vsemelidizna opera Manon in sicer pri znižanih cenah. Predstava se prične ob 3. uri popoldne. Ravnotako je popoldanska predstava ob 3. uri v dramli in sicer Golarjeva veseloigra Vdova Rošinka. Zvečer ob 8. uri pa se vpripori v dramli Milčinskega nova igra »Krpan mlajši«. Na popoldansko predstavo opozarjamo v prvi vrsti naše izvenljudbanske občinstvo. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blagajni v operi.

— Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani vlijudno prosi vse abonente, da plačajo zapadli mesečni obrok sigurno do 12. tega meseca.

POZOR!

Manufakturna trgovina na veliko

M. AMBROŽIČ & DRUG

Vlijudno obveščava svoje cenj. odjemalce, da sva preselila s 7. novembrom trgovino s Starega trga št. 3 v svoje nove poslovne prostore

na Dunajski cesti šte. 28

(Postajališča električne železnice pred kavarno Evropa.)

Z združitvijo svojih dosedaj deljenih skladišč nama bo mogoče v novih poslovnih prostorih vršiti še z večjo točnostjo in skrbnostjo želje in naročila svojih cenj. odjemalcev. Zahvaljujemo se za doslej izkazano zaupanje in naklonjenost ter prosimo, da nama ohranite to tudi v bodoče.

M. Ambrožič & drug.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 7. novembra 1925.

VABILO.

Prodaja srečk v prid »Sokolstvu«
domu na Taboru nima doslej povolnje-
ga uspeha. Pozivljamo vse članstvo So-
kola I., vso Sokolstvu naklonjeno jav-
nost, da pomagata zadnje tedne z vso
vzmetno Sokolskemu Taboru do čim več-
jega gnotnega uspeha. Kupujte, razpro-
davajte! Glavni dobiček je 50.000 Din.
Tabor še ni dograjen. Besno sovraštvo
nas je vrglo v vrtnice, kjer treba nape-
ti vse moči, da se reši Taboru življenje.
Za veliko delo je potrebno velikih, po-
gumnih ljudi, ki naj nadejo zvesto opo-
ro v širokih nacionalnih plasteh vsega
naroda, ki mu bo Tabor služil. Zama-
je vsaka sentimentalnost, jadikovanje in
krivčavo reševanje narodnih interesov.
Vsaka programsko zasnovana misel
obrambe idejnih in gnotnih interesov
naroda mora imeti gnotno zaščito —
svoj Dom, ako naj trajno uspeva.

Apeliramo na gnotno poštrevol-
nost, na delo! Napnite vse moči!
Ljubljana, 6. oktobra 1925.

Loterijski odsek in Društvo za zgradbo.

— **Izenačenje.** Iz Ptujia smo dobili
to-le pismo: Davčno okrajno oblastvo
v Ptujia razpošilja strankam »obvestilo«
o dohodnini, predpisani za l. 1925. z vse-
mi pribitki vred. Ti predpisi so naen-
krat mobilizirali velik del prebivalstva.
To potuje v trumah v mesto, hodi po pi-
sarnah in povprašuje, — tisti, ki dozdaj
dohodnine niso poznali in plačevali, za-
kaj se jim je ta davek predpisal, tisti pa,
katerim se je zvišal, zakaj se jim je zvi-
šal. Ker na podlagi golih obvestil, ki ne
obsegajo nobenih podatkov, nihče ne
more dati prizadetim pojasnila, pošilja-
jo pisarne vse te pozvedovalce na
»Davčno okrajno oblast«. Ta bo imela
nekaj dni obilo obiskovalcev in dosti
dela, če hoče vsem ustreči. Škoda, da ti
ljudje ne morejo priti do gospoda dele-
gata v Ljubljani in do finančnega mini-
stra v Beogradu! Z obdačenjem v Slo-
veniji ne more biti nihče zadovoljen. Ne
more se tajiti, da se nam godi krivica.
Težko čakamo, da bi se razni davčni
sistemi vendar enkrat zjemale. Upanja
pa je malo ali nič! Bilo je sicer čitati
poročilo, da je izdelal neki odbor v mi-
nistirstvu načrt, ki se naj predloži vsem
korporacijam v pregled. Kdo pa so te
korporacije? Kdaj se predloži ta načrt?
Ob svetem Nikolu! Vlada zakonodajni
program za skupščino ste objavili. Ta
program ne obsega davčne reforme!
Tedaž ni upanja, da bi mi v Sloveniji v
doglednem času prišli iz neznozne stiske,
katero nam povzroča krivično obdače-
nje! Vlada nima volje, primanjkuje ji
vesti sposobnih ljudi, da bi mogla iz-
vesti davčno reformo. Ako hočemo v
Sloveniji priti do te reforme, bo treba
v Ljubljani sestaviti komisijo iz profes-
orjev univerze, iz finančnih uradnikov
ter v to komisijo poklicati praktike iz
vseh slojev, ki bi naj bili komisiji v po-
moč! Popolnoma izdelan načrt moramo
mi predložiti vladi, ako hočemo priti
kedaj do davčne reforme! Ni drugega
izhoda! Sami si moramo pomagati!

— **K vprašanju utrd ob naši meji.**
Pišejo nam: Tako »Jutro« kakor »Slov.
Narod« sta začela posvečati vprašanju
utrd s strani sosednih držav ob naši
meji vso hvalavredno pozornost. Želeli
bi bilo, da bi se zganili merodajni čim-
telji predvsem naše armadno vodstvo
in ukrenili, česar treba za varnost na-
ših meja. Za dane samo še en primer,
kako se je z naše strani do danes skr-
bela za utrjevanje naše meje. Važen
prehod iz Savske v Soško dolino tvori
prelaz Mojstrovka ali Vršč, ki veže do-
lino Pišence s Trento. Med vojno je av-
strijsko armadno vodstvo dalo zgraditi
prekotelega prelaza divno avtomobilno
cesto, ki je bila ena glavnih prometnih
žil v zaledju soške armade, posebno ob
pripravih za predor fronte pri Kobari-
du. Tedaž si drčal v brzem avtu po
zavitih serpentinah vedno višje in višje
do prelaza, od kod je polzele potem
vozilo po gladki cesti brez motorja na
druzi strani zopet v dolino. Danes je
cesta na Vršč na jugoslovenski strani
v skrajno žalostnem, da škandaloznem
stanju. Razen mostu ob elektrarni, ki
ga je postavila občina Kranjska gora
že po prevratu na lastne stroške, so vsi
mostovi pokvarjeni, deloma sploh od-
nešeni po hudournikih, tako da je danes
ne samo vozništvo z avtom, morveč tudi
vožnja z navadnimi vozovi nemogoča.
Tudi drugi cestni objekti so zanemar-
jeni, razrušeni ali pokvarjeni. O cest-
nem telesu samem niti ni govora. Me-
stoma je docela zasut. Cesto samo naj
bi merodajni činitelji spravili v tako
stanje, v kakršnem se nahaja na ita-
lijski strani: vzorno vzdrževana in
oskrbovana. Armadno vodstvo naj bi
podalo tehnične trupe na praktično ve-
žo tu — sem, pa bo cesta kmalu poprav-
ljena. Faktorji pa, ki imajo pospeševati
tujski promet, in občina Kranjska gora
naj prispevajo po svojih močeh k vzdr-
ževanju te krasne gorske avtomobilne
ceste.

— **Osebnost v pošle.** Premeščeni so:
z Vrhnike v Dol. Logatec Otilija Kambič,
od pošte Rogascevič k pošti Ptuj Pavel Ra-
bič, iz Dravograda k pošti Ljubljana I. Šte-
fanija Žuljan in iz Ljubnega v Sv. Peter v
Savinski dolini Anka Kupec.

— **Iz državne službe.** Vpokojen je pri
ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani
uradnik Josip Senčar; iz Valjeva je pre-
meščen v Maribor — desni breg — veteri-
nar okrajnega glavarstva Peter Miklav-
čič; od okrajnega glavarstva v Maglaju
je premeščen v Veliko Kikind veterinar

Dragotin Imreč; z Rakeja je premeščen
v Koprivnico komisar železniške policije
Djordje Slavujevič; pomočnik komi-
sarija železniške policije v Dravogradu Vin-
ko Trumbić je premeščen na Sušak; za
upravnika državnih tržnih nasadov v Ljub-
ljani je imenovan dosedajni pripravnik in
namestnik upravnika Franjo Karl.

— **Iz sodne službe.** Za deželno sodnega
svetnika in predsednika okrajnega sodišča
v Kastvu je imenova Ivan Rajčič.

— **Pojasnilo.** K notici »Prepovedan
protestni shod na univerzi« smo prejeli od
strani pisarne ljubljanske univerze pojasni-
lo, da shoda rektorat ni prepovedal, ker ga
sploh akademiki niso naznanili. Vest o pre-
povedi shoda je nam prišla iz kroga aka-
demikov.

— **Uspeh naše države v Gorenobu.**
Seksija naše države na mednarodni raz-
stavi vodnih sil in turizma v Gorenobu je
bila odlikovana z največjim odlikovanjem
— »hors concours«. Priprave za vodni od-
delek naše države je vodila generalna di-
rekcija vod, za turistični oddelek pa mi-
nistirstvo trgovine in industrije. Za predse-
dnika tretje, najvažnejše skupine (trans-
port, železnice in turizem) na ti razstavi
je bil izvoljen naš podkonzul v Lyonu g.
Milan Andrič.

— **Uvozna carina na premog.** Carin-
ska sekcija finančnega odbora je imela več-
raj štiriurno zelo burno sejo. Na dnevnem
redu je bilo vprašanje uvozne carine na
premog. Sekcija je sklenila kljub protestu
zastopnikov uvozne carine na premog, da
se ta carina ukine na premog, ki se uvaža
v posebne industrijsko-tehnične svrhe. Pre-
mog visoko kalorične vrednosti je carine
prosto, tako angleški, češki in poljski. Prosti
uvod tega premoga je dovoljen samo onim
industrijskim podjetjem, ki v resnici ta pre-
mog neobhodno potrebujejo.

— **Shod posestnikov iz Zagorja in oko-
lice** proti previsokim davkom v Sloveniji
se vrši v nedeljo 8. t. m. ob pol 8. zjutraj
v prostorih g. T. Koprivca v Zagorju. Na shodu
bo poročal zvezo predsednik g. I. Frelj iz
Ljubljane ter se bo na željo razpravljalo
tudi o stanovanjskem vprašanju. Ker gre
obremenitev hišne posesti preko vsako do-
pustno mero, je pričakovati, da se tega važ-
nega shoda udeležijo vsi posestniki.

— **Letošnja vinska trgatve na Hrva-
skem** je dala prav dober pridelek posebno
tistim, ki so pozno trgali, ko je bilo še lepo
vreme. Vina je seveda manj kakor lani,
po kakovosti pa ne zaostaja za lanskim.
Cene so zdaj 5.50—6 Din liter. Starega vi-
na se dobi že malo. Cena staremu vinu je
8—10 Din.

— **Vabilo na redni občni zbor Kmet-
ske hranilnice in posojilnice v Smartnem pri Li-
tiji**, ki se vrši v nedeljo dne 8. novembra 1925
ob treh popoldne v poslovnici s sledečim
dnevnim redom: 1. Poročilo načelnstva; 2.
poročilo pregledovalca računov; 3. odobri-
tev računskega zaključka za l. 1924; 4. raz-
noterosti. Računski zaključek je članom na
vpogled v zadržni pisarni. Načelnstvo. 1855/n

— **Izkaz prispevkov, zbranih in naka-
zanih** Jugoslovanski Matiči priložimo pete
obletnice Koroškega plebiscita. Podružnica
Jugoslovanske Matice Sv. Jurij ob j. ž.
Din 225.25, Prosvetno društvo Vič Din 175,
Sola v Žabnici Din 32.50, Zbirka v Zalogu
Din 322, Prosvetno društvo Radovljica Din
784, Sokol Štepanja vas Din 101, Podružni-
ca Trebnje Din 251, zbirka v Središču Din
50.25, podružnica Škofja Loka 1970 Din,
podružnica Litija 342 Din, »Koroški dan«
v Mežici 605 Din, Sola Sava ob j. ž. 130 Din,
podružnica Kostanjevica 394 Din, podružni-
ca Radeče pri Zid. Mostu 222 Din, Sokol
Mengeš 200 Din, Orel in Prosvetno društvo
Šiška 61.50 Din, društvo Soča Bohinjska
Bistrica 600 Din, Sola Svedina 100 Din, Sola
Kamna gorica 88.50 Din, Sola Orla vas Din
402.25, Sola Gora pri Sotražici 20 Din, So-
kol Sv. Pavel pri Prebodu 280 Din, zbir-
ka Mislinje 110 Din, Sola Gomilsko 594 Din,
zbirka v Rogasči Slatini 592 Din, Sola St.
Janž pri Dravogradu 70 Din, podružnica
Konjice 50 Din, Sola v Framu 141 Din, ob-
činski urad Fara 20 Din, vnanja zasebna
uršulinska šola v Škofji Loki 110 Din, žu-
panstvo Dev. Mar. v Polju 200 Din, »Sokol«
Sušak 315 Din, Sola Sv. Anton v Sl. Gor.
29.75 Din, podružnica Domžale 1840.25 Din,
Sola v Dev. Mar. v Polju 815.25 Din, Sola
Škocjan pri Mokronogu 24 Din, Sola Šmar-
je-Sap 22 Din, Sola Jurklošter 3.50 Din,
Sola Gor. Lendava 320 Din, Sokol Breza
178 Din, Sokol in pev. dr. Planina 350 Din,
podružnica Logatec 514 Din, podružnica
Radovljica 1230 Din, Sola Boh. Srednja vas
17.50 Din.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljub-
ljani** je prejela meseca oktobra 1925 sle-
deče prispevke: 1. Podružnice. St. Vid-Gro-
belno 2700.— Din; Maribor, 6. 627 Din; Sv.
Jurij ob j. ž. 200 Din; Krško, m. 404.50 Din;
Konjice 401.09 Din; Šiška, m. 1500 Din; Ši-
ška, z. 1337.75 Din; Maribor, m. 1000 Din;
Cerknica 695 Din; Ljubljana, Sentpeterska
z. 18 Din, skupaj 8886.34 Din. II. Nabiralni-
ki. Valentin Vončina, Ljubljana iz raznih na-
biralnikov skupaj 118.10 Din. III. Razni pri-
spevki: Dr. Vladimir Arko, Visoko, nabral
270 Din; trvdka Fran Kolkmann, Ljubljana,
prispevek od cilindrov za svetilke 2000 Din;
A. Zabred, Ljubljana, pokroviteljstva 50
Din; Milan Jenčič, Mengeš 50 Din; Sve-
čarna Kopač & Ko, Ljubljana, 500 Din;
Hinko Požum, notar, G. Radgona 100 Din;
F. Ogrič, Novo mesto 10 Din; Negmenovčan,
Ljubljana 5 Din; I. Knez, Ljubljana, 100
Din; skupaj 3085.— Din. Vsa vseh pri-
spevkov 12.080.44 Din.

— **Svatko pleše i pjeva** Magere Wie-
ner Boheme Verlag-a. Dobljaju se u svakoli
bojli trgovini muzikalija. — Original izda-
vanje Din 15.—. Generalni zastopnik: B.
St. Garamy, Novi sad. 1910/a

— **Strelske tekme.** Dne 8. novembra se
vrše na strelišču Careve čuprije v Beogra-
du velike strelske tekme.

— **Želodčne bolezni in želodčno tišča-
nje,** obložen jezik in slabo prebavo najbe-
treje odstranimo z zavijanjem naravne pi-
jače »Franz-Josef« grenčice. Specialisti žel-
odčnih bolezni priporočajo »Franz-Josef«
grenčico kot izborni hlači lek. Dobi se jo
v vseh lekarnah, drožerijah in pri proda-
jalcih mineralnih vod.

Proti obolelosti deluje s kolosalnim
uspehom samo
VILFANOV ŠAJ
kar priznava vsi strokovnjaki. — Dobiva se v vseh
lekarnah in drožerijah. — Proizvajajo:
Kem. pharm. laboratorij **DR. D. VILFAN,**
ZAGREB, ILICA 204

Iz Ljubljane

— **Meščanskošolsko učitelstvo** je imelo
dne 2. novembra ob 9. zborovanje na I.
deklški meščanski šoli v Ljubljani. Zboro-
vanja so se udeležili člani vseh javnih in
zasebnih meščanskih šol polnoštevilo ali
vsaj po zastopnikih. Zborovanje je otvoril
načelnik ljubljanskega oddelka »Društva
učitelstva meščanskih šol v Sloveniji«
ravnatelj Hočevar. Poročal je najprej o
poteku in sklepih kongresa »Saveza nastav-
niš in nastavnica gradjanskih škola«, ki se
je vršil meseca julija v Splitu. Glavni na-
men ljubljanskega zborovanja je bil ta,
vzeti v pretes novi učni načrt, ki je uve-
den po naredbi z letošnjim šolskim letom
za l. in 2. razred meščanskih šol. Učitel-
stvo je izrazilo na zborovanju svoje mne-
nje glede predpisane načrta, tako glede
učnih ur kakor radi predpisane snovi. Skle-
nilo je, da sestavi podrobne učne načrte za
posamezne predmete. Končno so bili spre-
jeti razni važni predlogi, ki se tičejo raz-
voja naših meščanskih šol.

— **Tridesetletnica** službovanja pri do-
mači zavarovalnici »Dunav« je praznoval
5. t. m. gospod Jakob Welley, ravnatelj po-
družnice v Ljubljani. Ljubljani uživa v po-
klonih krogih vsled svojega odkritega zna-
čaja in temeljitega strokovnega znanja od-
ličan ugled, pri strankah pa vsled svojega
strogo nepristranskega in kulturnega po-
stopanja največje simpatije.

— **Smrtna kosa.** Včeraj je preminul v
Ljubljani g. Josip Moro, prokurist trvdke
C. Pollak. Pokojni je bil vzor vestnega in
marljivega uradnika, ki si je znal pridobiti
simpatije vsakega, kdor ga je poznal.
Ugodni domači trvdki je bil najboljša opo-
ra in njegova smrt pomeni zanjo težko iz-
gubo. Pogreb bo jutri v nedeljo ob 15. po-
polndne iz hiše Žalosti Dunajska cesta št. 23
na pokopališče k Sv. Križu, Ohranimo mu
prijazno spomin! Žalujočim iskreno sožalje!

— **»Dome«, stavba zadruga državnih
nameščencev in upokojencev,** reg. zadruga
z o. j. v Ljubljani vabi svoje člane na iz-
redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo
dne 8. novembra t. l. ob 10. uri popoldne v
justični palači I. nadst. dvorana 79 z
dnevnim redom: 1. Sprememba zadržnih
pravil, 2. prijava interesov za stavbne
parcele, 3. slučajnosti. Po določilih je za
sklepanje o spremembi pravil potrebna dve-
tretjinska večina zadržnikov. Ker je spre-
memba pravil zelo nujna in pa ker so za
»slučajnosti« pripravili zanimivi predlo-
gi, prosí načelnstvo, da se člani zborovanja
udeležijo polnoštevilo, ker bi se mogel v
slučaju nesklepnosti sklicati izredni občni
zbor ponovno šele po preteku 30 dni. —
Načelnstvo. 1911/n

— **Cerkveni koncert.** Dne 9. novembra
ob pol 8. zvečer priredi trnovski cerkveni
zbor, pomožni s pevi drugih zborov, cer-
kveni koncert, ob katerem se bodo izvajale
skoro izključno skladbe slovenskih sklad-
teljev. Vstopnice je dobiti od srede dalje v
župnijski pisarni v Trnovem, v Novi zalo-
bi na Kongresnem trgu in v glavni trafiki
na Mestnem trgu. Cene so: sedeži I. vrste
po Din 15, II. vrste po Din 10, stolišča po
Din 5. Spored koncerta z besedilom pesmi
se dobi istotam po Din 2. 1874/n

— **Udruženje jugoslovanskih inženjer-
a i arhitekta — Sekcija Ljubljana** otvori svoj
držabni lokal v 2. nadstropju »Kazine« v
Četrtek, dne 12. novembra 1925 ob 20. uri
s strokovnim predavanjem. Predaval bo
predsednik zakonodajnega oddelka Sekcije

Največja zaloga gotovih
oblek za gospode, dame in
otroke, vedno novi modeli
samo pri trvdki

Bernatović

193-L

g. ing. Viktor Skaberne: O gradivu za
osnutek gradbenega zakona. Vabljeni so vsi
člani in po njih vpeljami gostje. — Upravni
odbor.

— **Društvo slovenskih absolventov**
kmetijskih šol ima dne 22. t. m. ob 10. dop.
izredno glavno skupščino v Ljubljani, na Go-
spodski cesti. Dnevni red: Razpust dru-
štva in pristop članov k društvu kmetijskih
strokovnjakov za Slovenijo. Prosimo točne
in sigurne udeležbe! — Odbor. 1909/n

— **V društvu »Soča«** se vrši danes
zvečer v salonu pri Levu otvoritveno pre-
davanje o pesniku in vladiku Njegošu. Pre-
dava g. profesor Zgrabljik. Po predavanju
domaća zabava, pri kateri sodeluje oddelke
pevskega zbora ŽiZ. Vabljeni člani in pri-
jatelji društva. Začetek ob pol 21. Vstop
prost.

— **TK »Skala«** opozarja ponovno svoje
članstvo, da je zadnji termin za oddajo
turnih kontrolnih pol 15. november. 1908/n

— **Trvdka »Adria«** Filip Šibenik se je
preselila iz svojih dosedanjih prostorov
v Gosposki ulici št. 16 v svoje lastno po-
slopje pod Rožnikom (za Kolmano-
vo vilo) ter se pripravlja nadaljnji naklonje-
nosti svojih odjemalcev. Skladišče za mesto
ostaja nadalje na Vodnikovem trgu (trvdka
F. Pieterski).

— **Orjunaši** in nam naklonjeno občin-
stvo v soboto dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer
na čajanko, katero priredi Orjuna št.
Jakob-Krakovo-Trnovo v kantini tovarne
br. Derenda na Emonski cesti. Za dobro
pijačo in zabavo preskrbljeno. Odbor. 1895/n

— **Taborniki!** V torek 10. t. m. se vrši
ob 7. zvečer v drušvenem prostoru v Na-
rodnem domu predavanje o alkoholu. Pre-
dava g. dr. Fedor Mikič. Predavanje po-
jasnjuje film. Vabljeni so vsi člani, starši
članov in prijatelji tabornikov. Bell medved.

— **Čevljarški prikojevalni tečaj.** Dne
26. oktobra se je pričel čevljarški prikoje-
valni tečaj pod vodstvom strokovnega uč-
telja g. L. Stefanovića. Vodstvo urada je
naprosilo vseučiliškega profesorja g. dr.
Plečnika, da predava v tem tečaju o
anatomiji in fiziologiji noge. Dr. Plečnik se
je prošnji odzval in imel je v navzočnosti
rektorja univerze g. dr. Pitamice in zastop-
nika urada v petek dne 6. t. m. svoje ot-
vortveno predavanje. Predavatelju se je za-
hvalil za njegovo naklonenost in dobrohot-
nost v imenu udeležencev tečaja strokovni
učitelj.

— **Prvo slovensko tamburaško društvo**
»Krima« priredi Martinov večer v nedeljo 8.
novembra ob 7. uri zvečer v gostilniških
prostorih g. Leopolda Breskvarja. Do-
bile se bodo tudi pristen domače krvave
in jetrne klbabe. 1914/n

— **Dobroznana trvdka M. Ambrožič** in
drug. manufakturna trgovina na veliko v
Ljubljani na Starem trgu se je preselila na
Dunajsko cesto št. 28. Glej tozadevni današ-
nji oglaš! 1915/n

— **Dežnik se je pozabil** v ponedeljek
popoldne v avto - omnibusu, ki je vozil od
Figovca na pokopališče k Sv. Križu. Pošten
najditelj naj ga odda upravi »Sl. Nar.«.

— **V vinotoču (kleti) Viktorija Sedeja,**
Ljubljana, Kolodvorska ulica 26, se točijo
najraznovrstnejša pristna vina po 11, 12 in
15 dinarjev. 1903/n

— **Pravilno sestavljena čajna mešanica**
da veliko močnejši in zlahtnejši okus in
aroma, kakor enovrsten čaj. — Zahtevajte
vsled tega samo čajne mešanice v zavitkih
znanke »BUDDHA«, ki so priznane najbolj-
še in strokovnjaško preiskušene. — Zahte-
vajte navodila.

— **Največja izbira finih bluz in oblek**
pri Kristofič-Bučar, Ljubljana, Stari trg št. 9.
— **Redka ugodna prilika** nudi se vsako-
mur pri nakupu čevljev, ker tovarna Peter
Kozina Ko. Tržič, razprodaja več tisoč pa-
rov raznovrstnih zaostankov pod lastno ce-
no, dokler še zaloga traja. Vse blago je ga-

rantirano najboljšo kvaliteto; prodaja se pa
samo v lastni podružnici, Ljubljana, Breg 20.
212/n

— **Na drugi redni skupščini akad. dru-
štva jugoslovanskih tehnik v Ljubljani**
se je konstituiral sledeči odbor: Predsednik
Zuljevič Pero, mont.; podp. dsek. Karas
gjoje Jole, kem.; I. tajnik Jerše Lado, geod.;
II. tajnik Baltič Franjo, kem.; I. blagajnik
Andolšek M., elektr.; I. knjižničar Golijak
Ma. ja, grad.; II. knjižničar Grein Josip,
gradb.; III. knjižničar Kuharič Boris, mont.;
štacunar in skriptar Mencinger Aug., geod.;
gospodar Gorilup Iv., elektr.; revizorji Kus
ljiš, I. Kersnič, Gros. Beltram. 1907/n

— **Zobni atleje v Domžalah** nasproti ko-
lodvoru je otvoril V. Stuzzi.

— **Ceritalno akademsko podporno dru-
štvo** ima svoj II. redni občni zbor z običaj-
nim dnevnim redom v petek 13. t. m. v pro-
storih JAD »Trglava« (Narodni dom, I. na-
stopnje). 1906/1

— **Plesna akademija** ima vaje od 3.—6.
vsako nedeljo v dvorani »Hotela Tivoli«. 1912/n

Priključena krema
moderne ženske,
**Simonova
krema**
(Crème SIMON)
niti suha, niti ma-
sina, zagotovo žen-
skemu licu lepoto
poiti, prožnost, volnost, žametost in
belino kože, kakršno sme po pravici
pričakovati vsaka žena od dovršene
higijenske kreme.
Naprada povsod:
CRÈME, POUDRE & SAVON SIMON
Parfumerie Simon, 39 Fg. St. Martin, Paris.

Iz Celja

— **c Podružnica Udruženja vojnih inva-
lidov** v Celju sklicuje za nedeljo dne 8.
novembra ob 10. uri popoldne v Celju na De-
čkovem trgu veliko protestno zborovanje, v
slučaju slabega vremena v veliki dvorani
Narodnega doma. Na zborovanju se bo pro-
testiralo proti sprejetju invalidskega zakona
v obliki, kakršen je bil od sedanje vlade
predložen Narodni skupščini.

— **Novi celjski notar.** Za Celje imeno-
vani novi notar g. Franjo Burger se je
iz Radeč preselil v Celje in ima skupno pi-
sarno z notarjem g. Juro Detičekom.

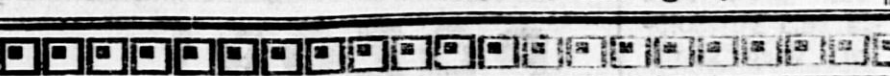
— **Nočno lekarniško službo** opravlja ta
teden lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na
Glavnem trgu.

Iz Maribora

— **m Dr. Hans Schmiederer umrl.** V
Mariboru je preminul zadet od kapi bivši
dcloletni župan dr. Hans Schmiederer. Do
prevrata je bil vodja nemškega gibanja v
Mariboru. Zastopal pa je umerjeno smer,
dočim so njegovi mlajši sodelavci z dr.
Orosiom in mestnim uslužbenstvom na čelu
zagovarjali nasilne metode. Kot mari-
borski župan si je pridobil precejšnje zaslu-
ge in se je na njegovo iniciativno n. pr. zra-
dil državni most čez Dravo. V gospodar-
skem oziru je zastopal konservativne me-
tode ter se skrbno izogibal investicij. S tem
je zamudil veliko priliko, ki jo je vojno de-
narstvo nudilo občini, da si izpopolni svoje
naprave. Po prevratu so ga dolžili maribor-
ski nemški šovinisti, da je zapravil Maribor
s tem, da je prepovedal vojakom bivšega
47. pešpolka napasti general Majstrove od-
delke, kar seve objektivno še dolgo ne bi
bilo moglo odtrgati Maribora od Jugosla-
vije. Po prevratu je pokolnik lojalno izvr-
ševal vse jugoslovanske državljanske dol-
žnosti. Umaknil se je v ozadje. Kot človek je
užival splošno spoštovanje in bil poštenjak
od nog do glave. Naj počiva v miru!

— **m Srečke za dr. Razlagov spomenik.**
Ponovno prosimo vse, ki so prejeli srečke,
da nakažejo denar. Zrebanje je neprekli-
čno 15. novembra. Kdor še nima srečke, naj
jo takoj pisмено naroči. Cena 5 Din. Ne-
plačane srečke so neveljavne. — Narodno
kulturno društvo Mala Nedelja.

Edino najboljši šivalni stroji so le
Josip Petelinca
znamke **GRITZNER, ADLER,**
PHONIX za rodbino, obrt in
industrijo. — Posamezni deli za
stroje in kolese, Lamerz igle.
Istotam najboljši švicarski pletilni
stroji **DUBIED**
LJUBLJANA 164-L
blizu Prešernovega spomenika

Trije pari prvovrstnih vozni konj, dalje:
črebel za plemo in konji za tovor naprodaj
iz prve roke pri
E. VAJDA, Čakovec (Medjimurje)
JUGOSLAVIJA. — Brzljavi naslov: E. Vajda, Čakovec,
Telefon interurban št. 59, 60, 3. 4213

Znamko priporočamo! **Gleichenberger** **Emmaquelle**
Konstantin-u. pri obolenju dihalnih organov
Johannisbrunnen **Quellsole**
zdravilo, osvobodilna
namizna pijača. 1734
najboljše in najučinko-
vitost za inhaliranje.

IV. BRUNČIČ & ET. REBERNIK
pleskarja in ličarja
Ljubljana, Karel Kotnikova ulica
(baraka za Ledino)
se pripravljata cenj. občinstvu. —
Cene zmerno, postrežba točna.
Triletna garancija. 161 L

Damska konfekcija
in modni

Gospodarstvo

Dr. Vinko Gregorič, Ljubljana:

Predlog, kako bi se lahko saniralo vsaj deloma avstro-ogrsko vojno posojilo

Po človeški pameti je nemogoče, da bi nasledstvene države plačale avstro-ogrsko vojno posojilo 90.000 milijonov kron. Treba bi najti izhod, da se vsaj interesi mladoletnih in nedolžnih žrtv varujejo. Vojno posojilo je po večini izgubljeno. Velekapitalisti in vojni dobavitelji to lahko prebodo, veliki denarni zavodi pa to posojilo vsako leto odpisujejo. Država je reflektirala le na velike svote vojne posojila velekapitalistov in bank, mali podpisovalci je bil le za nameček in vado za druge. Visoka finančna je vedela, da je vojno posojilo a priori izgubljeno. Krila se je na drug način. Diferenciranje je torej neobhodno potrebno, ako se govori o vojnem posojilu. Eno pa je sedaj stoji, da ne pojde kratkoma ignorirati to vprašanje, ker vojno posojilo tvori izdaten del narodnega premoženja. Ljudje so bili primorani podpisovati vojno posojilo, ako so se hoteli izogniti neljubim posledicam. Za našo državo, ki se do sedaj še ni lotila tega vprašanja, je dolžnost, da prične z akcijo, kako rešiti vprašanje avstro-ogrškega vojnega posojila. Zadnji čas je že, da se naša javnost in naši politiki začnejo baviti s tem vprašanjem, ki globoko sega v našo narodno-gospodarsko življenje. Ali se bo vojno posojilo kaj honoriralo, ali se bo popolnoma prezrlo? Do sedaj se ni staval noben tozadeven predlog. Po mojem mnenju ne bo mogoče vojno posojilo popolnoma izbrisati. Preveč je bilo žrtv, in sicer nedolžnih. Občine, ki so se zadolžile, mladoletni, katerih denar se je porabil brez njih vednosti za podpis vojnega posojila, male hranilnice, zasebni majhni podpisovalci, ki so se dali zapeljati, če država je najbolj sigurna za nalaganje denarja. Te žrtve bo treba ločiti od bogatinov, ki so podpisali milijone.

Zanimiva je statistika teh vojnih posojil glede na število podpisovalcev in višino svote. — Izšla je taka statistika samo za sedem avstrijskih vojnih posojil, ki nam jasno kaže, kako so bili prizadeti mali ljudje. Podpisali so v Avstriji:

	kron
1. Banke in menjalnice	4.439.609.850
2. Hranilnice in kred. društva	6.041.881.000
3. Zavarovalnice	1.879.060.050
4. Javni fondii in občine	2.142.593.750
5. Zasebniki in firme:	
a) potom rentne hranilnice	11.898.500
b) zasebni podpis:	
do 100	802.931 75.413.600
100	363.455 72.176.250
300	378.657 147.639.050
600	181.254 133.028.250
1000	618.306 705.745.300
2000	575.821 1.975.710.500
10.000	213.251 3.353.989.300
50.000	30.699 1.749.391.700
100.000	31.421 3.196.744.350
500.000 in več	3.185 3.494.981.450

Ta statistika nam kaže, da je v Avstriji podpisalo 2.604.374 osebe vojnega posojila 8.213.093.950 kron, a samo 34.606 oseb 6.691 milijonov 725.800 kron.

Isto razmerje velja gotovo tudi za naše pokrajine. Ali bi ne bilo krivično obe te kategorije podpisovalcev meriti z enim in istim merilom.

Tem 34.606 osebam je gotovo od njihovega premoženja še kaj ostalo, tudi če so izgubile vso podpisano vojno posojilo. Teh 2.604.374 ljudi je pa vse izgubilo, ker to je bilo njih celo premoženje.

Najpreje bi se morala napraviti za naše kraje slična statistika, kar se lahko tako izvrši, saj so bili vsi ti titri uradno žigosani. Narodna skupščina naj se na to izjavi, komu naj se nadalje sklene izdati za to svoto državne zadolžnice, ki se ne obrestujejo, pač pa enkrat v letu z gotovim zneskom iz zbirajo. Za pokritje izplačila teh izrebranih zadolžnic se stavi vsako leto v redni proračun.

Arkadij Averčenko:

Mihec za špansko steno

I. »Zdaj se živa duša ne zmeni zame; zvečer pa, ko bom mrtve, bodo pač bridko plakali . . . Ce bi le slutili, kaj nameravam storiti, bi me gotovo skušali pregovoriti, odpustčana bi me prosili . . . na kolenih . . . Toda ne, raje ne! Naj le pride smrt! Sit sem že teh opominov in kazni zaradi ukradenega jabolka ali razbite skodelice. Na svidenje! In spomnite se včasih svojega pokojnega Miha! Njegovo življenje na tem svetu je bilo kratko. Trajalo je žal komaj osem let!«

Mihec je imel ta-le načrt: Splezati v sobi tete Asje za špansko steno in tam izdihniti svojo mlado dušo. Ta sklep je bil trden.

Njegovo življenje je bilo vse prej kot prijetno. Včeraj je ubil skledo in zato ni dobil žolice, danes je pa razlil parfum v zlati stekleničici in mati ga je tako sunila pod rebra, da je odletel pet korakov od nje. V resnici ga je sunila prav nalahko, pa je tako zapeljivo bit mučenik. In tako je odletel bolj pod vplivom notranjih kakor zunanjih sil proti omari, padel na hrbet, ostal nekaj časa na tleh in udaril potem z glavo ob omaro.

»Kar ubijajo naj me!« si je mislil. Ta misel je zbudila v njem globoko sočutje s samim seboj, sočutje pa zopet jok v grlu in jok se je spremenil naglo v obupno, hripavo kričanje.

»Nikar se ne hlini, je dejala mati ježno. »Olej, da izgine!«

Prišla je za roko, in dasi se je

čun gotovi odstotki, recimo 4% ako se hoče vse zadolžnice v 25 letih izbrisati. Na ta način bi se rešilo, kolikor se pač v danih razmerah rešiti da. Rešil bi se velik del narodnega premoženja, država bi pa le na svojem ugledu pridobila. Ako vzamemo, da je bilo pri nas avstro-ogrškega vojnega posojila podpisane 200 milijonov dinarjev, in ako računamo, da bi 50% tega vojnega posojila odpadlo, bi zadostovalo, za ostalih 50%, ako država odkaže 4% vsako leto v ta fond. To bi znašalo 4% od 100.000.000 dinarjev letno 4.000.000 Din in bi bil ves dolg v 25 letih popolnoma izplačan. Vsa ta bogatela za našo državo. Zadolžnice naj bi se glasile na 50 Din in se enkrat v letu izrebele. Svota od 50 Din se v gotovini takoj izplačajo. Oblika teh zadolžnic je lahko majhna, le: ni kuponov za obresti.

V teku časa je bil gotovo en del teh obilicij vojnega posojila uničen. Pravo sliko bi pokazalo, če žigosanje teh titrov, in bila statistika v prej navedeni obliki gotovo zelo zanimiva in podučljiva. Država ima vse potrebne podatke, ni torej nobenega razloga.

Pred trgovinsko pogodbo s Češkoslovaško

Češkoslovaški gospodarski krogi so se začeli zanimati za predstoječa pogajanja o trgovinski pogodbi med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Tako so priobčile brnske »Lidove Noviny« zanimiv članek, v katerem izjavljajo:

»Prvotna trgovinska in carinska pogodba naše republike s kraljevino SHS, sklenjena dne 9. septembra 1919, je bila zamnjana z novo pogodbo o provizorični upravi trgovinskih stikov z dne 18. septembra 1920, ki je stopila v veljavo 4. decembra 1920 in velja z nekaterimi nebitnimi spremembami še danes. Zdi se, da smo prevzeli v tem pogledu od bivše Avstrije zloglasno prakso, da ostanje provizorični ukrepi dolga leta v veljavi na veliko škodo interesov, ki naj bi jih uredili in ščitili. Res je bridka ironija, da je naš prehitel Avstrija, ena največjih bivših sovražnic Srbije, in sklenila z Jugoslavijo letošnje polletje trgovinske pogodbe, ki je bila 3. septembra uradno objavljena (avstrijski Bundesgesetzblatt št. 343).

Provizorična pogodba se omejuje na medsebojne maksimalne ugodnosti, vse drugo pa prepušča končni pogodbi. Poleg tega sta se v čl. 2. vladbi obeh držav oblikovali delovati na to, da se bodo trgovinski stiki med obema državama čim bolj razvijali in utrdili, toda ta obljuba je ostala žal samo na papirju. Medsebojni gospodarski stiki obeh držav so bili v resnici zelo rezervirani in še daleč niso dosegli pričakovane razmaha. V celokupnem našem (češkoslovaškem) uvozu in izvozu je igral do sedaj jugoslovanski trg samo drugovrstno vlogo. Celokupni uvoz iz Jugoslavije v CSR je znašal 1. 1920—1,45%, 1. 1921—1,64%, 1. 1922—2,11%, 1. 1923—2,72%, izvoz pa 1. 1920—3,62%, 1. 1921—7,35%, 1. 1922—4,33% in 1. 1923—4,36%. Naša trgovinska bilanca s kraljevino SHS je bila torej v teh letih aktivna in sicer 1. 1920 za 741.602.217 Kč, 1. 1921—1.640.722.248 Kč, 1. 1922—514.197.503 Kč, 1. 1923 pa 270.218.768 Kč. Tudi v prvi polovici letošnjega leta se to stanje ni bistveno spremenilo. Od januarja do junija 1925 smo izvozili v Jugoslavijo raznega blaga za 409.886.912 Kč (4,6% celokupnega izvoza). Največ je šlo v Jugoslavijo volnenega blaga in bombaževine (2,78%). Največje postavke v našem izvozu v Jugoslavijo zavzema volno blago, železni in stekleni izdelki, usnjarska stroka in stroji, v uvozu iz Jugoslavije pa moka, živila, pohištvo, kemikalije, sadje, zelenjava in maščobe. Poleg pomanjkanja normalne trgovinske pogodbe je bila največja ovira naših trgovskih stikov z Jugoslavijo pravna nesigurnost glede na sodna izterjavanja terjatev. Ta nedostatek je bil odstranjen s pogodbo o ureditvi medsebojnih pravnih stikov, objavljeno 5. julija 1924.

na vso moč upiral ter krčevito oprijemal stola, mize in slednjič se kljuje na vratih, ga je brez nadaljnjih ceremonij odpremila v drugo sobo.

V dno duše užaljen je ležal dolgo na divanu ter si izmišljal najhujše, najgrozovitejše kazni za svoje krute roditelje. . . . Recimo, da gori zdaj njihova hiša . . . Mati plane na cesto, maha obupano z rokami in kriči: »Moj parfum! Moj parfum! Za božjo voljo, rešite mi francoski parfum v zlati stekleničici!« Mihec prav dobro ve, kako bi se dala rešiti ta dragocenost, toda on noče. Nasprotno: prekriza roke na prsih, ne ga ne se, le škodoželjno in zaničljivo se reži: »Ha, torej parfum? A ko sem nekoč slučajno razlil pol stekleničice, si me takoj nabunkala . . . ? Ali pa recimo, da je našel na cesti denar . . . sto rubljev. Čim se raznese ta novica, ga začno vsi oblegati, prilizejo se mu in prosijo denarja . . . on pa zopet prekriza roke na prsih in se zdaj pa zdaj zaničljivo in škodoželjno zareži: . . . Zelo dobro bi bilo tudi imeti kako zver, recimo risa ali leoparda . . . Čim bi se kdo drznil natepsti ali nabunkati ga — hop! plane ris nanj in ga raztrga na drobne koščke. On, Mihec, bi pa stal poleg in gledal, hladnokrvno in neomajno kakor skala. Ali če bi mu kar čez noč zrastle take izle, kakor jih ima jež . . . Dokler ga puste pri miru, bi bile nevidne. V hipu pa, ko bi ga kdo nahnul, bi se naježile in napadalec bi se sam nabodel nanje. To bi zljala danes razjarjena mati!

In zakaj, čemu? . . . Že od nekdaj je bil dober sin: še nikoli ni begal po otroški sobi samo v onem čevlju, ker bi

Druge ovira večjega trgovskega razmaha je dejstvo, da je nova jugoslovanska carinska tarifa, v kateri so določene postavke v zlatih dinarjih, dokaj visoka, osobito za cenejše blago, ki se tako nesorazmerno podraži. To velja zlasti za volno blago in bombaževino. Naša tekstilna industrija pozna točno potrebo in okus jugoslovanskega prebivalstva, ona ima stare in zanesljive trgovske zveze, torej tudi znano prednost pred vsako tujo konkurenco. Toda visoka carina ovira izvoz našega blaga, ne da bi bilo s tem pomagano domači jugoslovanski industriji. Poleg visoke carine zadržujejo in draže naš izvoz tudi razni prohibicijski ukrepi in cela vrsta manipulacijskih dajatev, ki so pogosto zelo visoke. Daje moramo omeniti nepovoljne plačilne in devizne stike med obema državama. Dosedanja omejitve niti od daleč ne prinašajo toliko koristi, kolikor škode in sitnosti. Kdor hoče skrivaj odnesti iz države denar, ne potrebuje posebne iznajdljivosti, da ne govorimo o škodi, ki jo trpe s tem dobri trgovski odnošaji.

Posebno poglavje tvorijo nedostaki formalnega značaja. Tu imamo opraviti z raznimi omejitvami in šikanami pri osebnem in blagovnem prometu, pri potnih listih, vizumih, tranzitu itd. Tudi v tem pogledu bi v sedmem letu po vojni težko našli tehtne razloge, ki govore proti odpravi vseh omejitev svobodne trgovine. Dasi je bila Jugoslavija prva država, s katero smo sklenili vsaj provizorično trgovinsko pogodbo, vendar se dosedajni trgovinski stiki med obema državama niso razvili tako, kakor zahtevajo medsebojni interesi in politični prijateljstvo. Obžalovati moramo ta fakt, da je Jugoslavija doslej edina država, s čije pomočjo lahko računamo tudi v najtežjih časih tako, kakor ona z našo. Bil bi še skrajni čas, da se čim prej prične pogajanja o trgovinski pogodbi. Z naše strani ni nobene zapreke.

Tudi mi se čudimo, da merodajni činitelji tako zavlačujejo pogajanja o trgovinski pogodbi s Češkoslovaško. V interesu našega gospodarstva sploh in še posebej v interesu naših nacionalnih teženj bi bilo skleniti trgovinsko pogodbo s CSR takoj, ko se je ustanovila mala antanta. Za odlašanje in cincanje ni prav nobenega razloga.

—g Himel, 51. poročilo. Zateč CSR, 4. novembra. Razpoloženje in cene čvrste — 4500 do 4800 Kč za 50 kg.

—g Plaćevanje ležarine v zlatu in računanje zlatega dinarja. Prometni minister je odredil, da se računa pri plačevanju ležarine v zlatu en zlati dinar za 12 papirnatih in sicer ne glede na spremembe v tečaju. S tem je razveljavljena prejšnja naredba, po kateri je bil zlati dinar enak švicarskemu franku.

—g Konferenca za razdelitev dolgov bivše Avstro - Ogrske. Predvčerašnjim se je pričela v Pragi konferenca za razdelitev avstro - ogrskih predvornih dolgov. Konferenca se udeležujejo zastopniki Avstrije, Madžarske, Italije, Poljske, Rumunske, Jugoslavije in Češkoslovaške, kakor tudi predstavniki reparacijske komisije.

—g Vozarina za krompir. Radi številnih pritožb glede nepravilnega tarifiranja pošiljatev svežega krompirja je prometno ministrstvo odredilo, da se morajo te pošiljatev tarifirati po izjemni tarifi št. 10, odnosno po pooblaščenim vozarskim postavki št. 1, ki je znatno nižja kakor običajna klasifikacija po C razredu.

—g Znižanje broderske tarife. Brodarski sindikat je znižal prevozne cene za vse vrste blaga v notranjem prometu za 25%.

—g Novi material iz Nemčije. V kratkem prispe v sušsko pristanišče nemški parnik, ki pripelje večjo množico raznega železniškega materiala za Jugoslavijo. Med to pošiljateljavo na račun reparacij je tudi nekaj telefonskega in brzojavnega materiala.

morala mati, kakor pravi stara vera, potem umreti. Še nikoli ni gledal čez zgornjo v posteljo svoje sestrice, ker bi sicer šknila. Ob vsaki priliki je skrbel za rodinski blagor, zdaj pa . . .

Zanimivo je pa le, kaj poretu, ako naidejo za špansko steno njegovo truplo. To bo v hiši jokanja in tarmanja!

Mati pridirvi: »Pustite me k njemu! Sama sem kriva njegove smrti! . . . »Da, draga moja, — si bo mislilo njegovo truplo, »zdaj je že prepozno,« — in potem umre za vse večne čase, za vedno . . .

Mihec je vstal, pritisnil roko na srce, ki je hotelo od bolesti počiti, in odšel v temno tetino sobo.

Zezel je za špansko steno in sedel na preprogo. Tisti hip se je pa domislil, da taka poza za mrtveca prav za prav ni prikladna. Zato se je vlegel na trebuh.

Mračilo se je že. Vse je bilo tiho. Španska stena je dišala krasno po prahu in le včasih so pridirali skozi dvojna okna od zunaj zamolkli glasovi:

»Aleksej Ivančič! . . . Prokleti lump, zakaj ste pa odnesli oba para? Aleksej Ivančič! . . . Svija! Vrnite mi vsaj en par! . . .«

»Kako kriče!« si je mislil Mihec. »Če bi vedeli, da tu notri leži in umira človek, bi ne kričali tako . . .«

Kar mu je šinila v glavo nejasna misel, vprašanje:

»Kaj je prav za prav vzrok moje smrti? Kar tako ljudje ne umirajo . . . Navadno je smrt posledica kakke bolezni . . .«

Obe nogi je uprl v želodec. V odgo-

Sport

Italijanski tisk o tekmi v Padovi

V naslednjem prinašamo odstavke iz poročil, ki so jih posvetili vodilni italijanski listi tekmi Italija - Jugoslavija. Iz teh odstavkov si naša športna javnost lahko napravi čisto nepristransko sliko o poteku tekme, ki je končala s častnim rezultatom za Jugoslavijo. Prvo poročilo je prinesel padovski list »La provincia di Padova«, ki je izšel že eno uro po končani tekmi. Piše med drugim:

»Naši so zmagali. Zmaga je zaslužena. Brez sreče! Vendar se je popolnoma izjavila eksperiment, ki naj bi bil pomiril naša srca za predstoječo borbo v Budapešti. Vse bo treba popraviti. Nasprotno, prvi vtis je naravnost apokaliptičen . . . Gostje so temeljito razočarali tiste, ki so menili, da jih z lahkom premagamo. Resnica je, da nam je dala Jugoslavija v pogledu tehnične zlasti pa v pogledu jasnosti obrambne igre temeljito lekcijo. Njena reprezentanca je lahka, hitra, korektno moštvu, ki igra čudovito harmonično igro in ki razpolaga s tremi velikimi asi v vratarju Fridrihu, Benčiču in Vioančiču. Še nikoli nismo videli obrambe, ki bi se bila z tolike zanesljivosti reševala tako nesporno elegantno . . . Tekma je imela tekom vsakega polčasa povsem različen obraz. V prvem polčasu, ki se je odlikoval s popolno enakovrednostjo hitro menjajočih se napadov, je vladala očitna tehnična premoč v korist gostov. V drugem polčasu so prevladovali Italijani kljub hitrim napadom nasprotnikov, ker so streljali Jugoslovenci iz sigurnih položajev. Koti 3:11 za Italijo nas ne smejo varati: položaj našega nacionalnega moštva je težek, žila, ki je bila danes potipana, je odkrila nevarne slabosti . . . Nastopil je trenutek, ko je zastala sapa: izravnavna je bila v zraku. Vrtar Combi je končno rešil z lahkoto. (Pisal Paolo Levi, eden najboljših ital. športnih poročevalcev.)

»Il resto del carlino« (Bologna) piše: »Tekma je imela dva različna polčasa. V prvem polčasu so igrali Italijani leno, omogočajoč na ta način nasprotnikom, da so bili premočni v začetku do prvega gola. V drugi fazi so čisto in brez ugovora prevladovali Italijani. Vsled pomanjkanja skupnosti in radi predvajanih nepotrebnih virtuoznosti niso znali izpremeniti premoči v točke. Današnja tekma je razočarala. Italijanom je manjkala borbenost, ker so mislili, da je njihov nasprotnik slab. Vsi tedga niso igrali s tisto voljo in energijo, kakor pri drugih mednarodnih spopadih. Jugoslovensko moštvo moramo pohvaliti. Nismo pričakovali tako trdovratne in koristne obrambe. Fridrich je rešil jugoslovensko moštvo večjega poraza. Pa tudi ostali njegovi tovariši, zlasti desni bek,

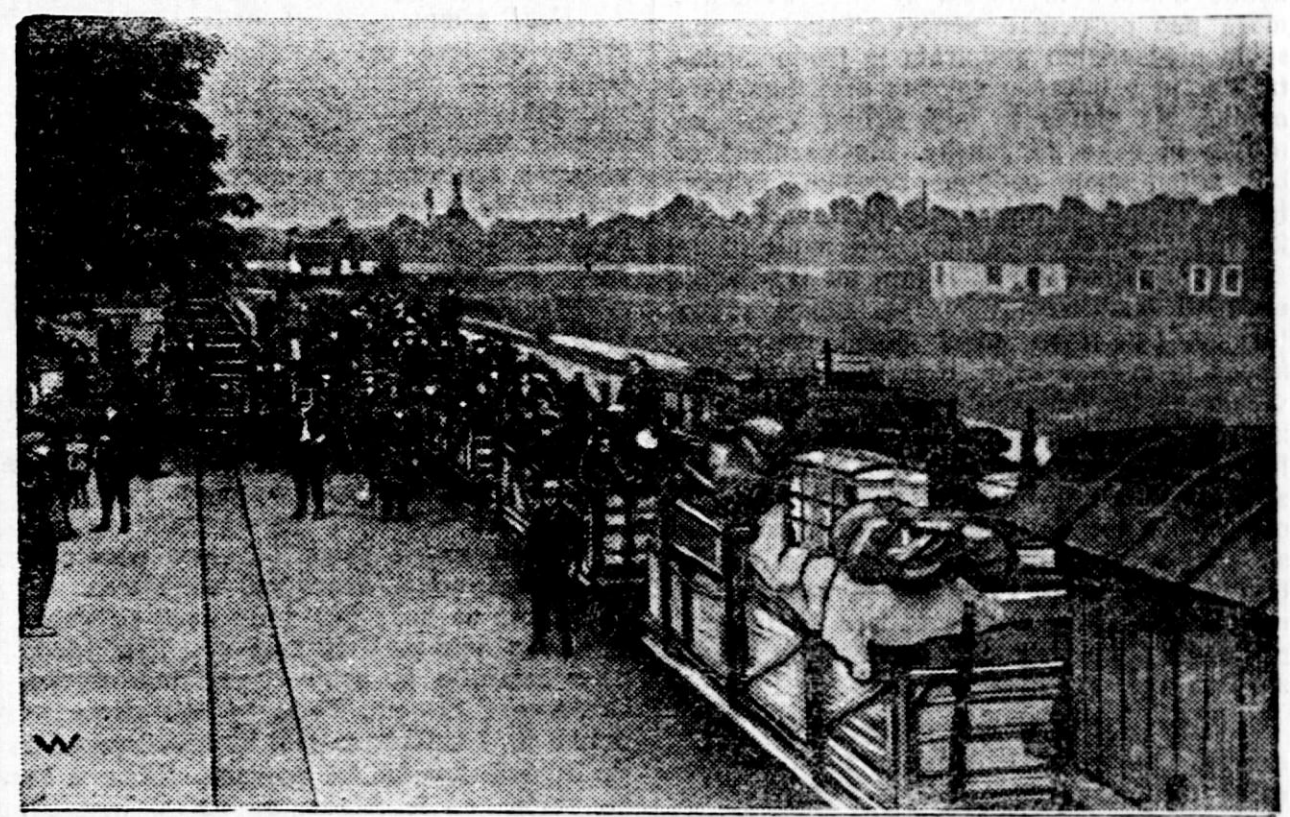
centerhalf in srednji napadalec so pokazali dobre talente v tehniki in igri.«

»Corriere dello sport« (Bologna) poroča: »Tekma je bila zanimiva. V drugem delu drugega polčasa je povzročila v občinstvu, ki se je bilo izenačenja po gostih, trenutke močnih razburjenj. Jugoslovensko moštvo se zdi, da je za razred slabše od našega, vendar spoštovanja vredne nasprotne, ki je v stanu pripraviti iznenađenja.«

»Corriere della serra« (Milano) pravi: »Med igralci jugoslovenske reprezentance nismo zapazili moža, ki bi se mogel odklopiti s klaso Ceveninija in ki je bil najboljši na polju. Toda jugoslovenski nogometaši so bili kljub temu občudovani radi skupnosti in hitrosti svoje igre, ki je vedno hitela direktno na gol . . . Italijanskega gola dolgo ni bilo, pač pa so zabili Jugoslovenci, kar je v občinstvu povzročilo veliko razočaranje. To se je dogodilo na ta način: levo jugoslovensko krilo je dodalo Benčiču, ki izrabi neodločnost obeh naših bekov in močno strelja v vrata.«

»Il Gazzettino« (Benetke): »Jugoslovenskega moštva niso cenili v mednarodnih tekmah. Hrupen poraz v Pragi je ta neugoden glas potrdil. Odtod prepiranje o naši lahki zmagi. Toda: naša zmaga ni bila niti lahka, niti čista . . . Jugoslovenci so iznenadili Italijane. V Pragi so igrali slabo: 7 točk na pasivni, 0 točk na aktivni strani. Slabo spričevalo za mednarodne sestanke: morali so izpremeniti spričevalo in so ga temeljito tudi popravili. Vsežaljša postava ni bila več tista, ki je igrala v Pragi. Pet novih igralcev v teamu. Nova postava je zapustila ugodne vtise tako v pogledu organizacijske kakor v pogledu potence igre.«

»La gazzetta dello sport« (Milano) piše: »Jugoslovenci olajšajo pritisk belih in vzporedno serijo elegantnih napadov po zemlji, ki se zrušijo ob branilcu Belliniju . . . Nakrat — komaj utihnejo ovacije Fridrihu — pristopi jugoslovenski napad k protiofenzivi. Leta prehit našo srednjo vrsto, udari ob napadalec, ki preživijo trenutek usodne negotovosti. S stilom in z odločnostjo izpeljana akcija konča z bliskovitim udarcem Benčiča, ki doseže visok neubranljiv gol. Nastopi trenutek najzvišnejše potrošnosti. Neprizakovano vodstvo gostov in spoznanje moči nasprotnega moštva vzbujajo valove komentarjev med občinstvom . . . Igra valovi predvsem po levem krilu italijanskega moštva. Kljub temu se opažajo v drugem polčasu naše nevarne slabosti, ko vzporedno Jugoslovenci svoje napade proti vratarju Combiju s klasično hitrimi in koordiniranimi akcijami . . . Aplavzi zmagovalcem so redki in hladni, medtem ko vzporedno občinstvo manifestacije simpatije našim vrtilm nasprotnikom.«

POSLEDICE GRŠKO-BOLGARSKEGA KONFLIKTA Bolgarski kmetje iz obmejnih krajev beže pred grškimi napadalci in vlečejo seboj vso domaćo ropotijo.

vor je začelo tam notri zlohotno kruniti.

»Aha,« si je mislil Mihec, »evo je: jetika torej. No, pa naj bo. Nič ne de.«

V kakšni pozi naj ga prav za prav najdejo? To mora biti že nekaj slikovitega, učinkovitega . . . Spomnil se je slike v »Njivi«, ki je predstavljala mrtvega kozaka v steni. Kozak leži na hrstu z obrazom proti nebu, noge in roke moli daleč od sebe. Glava je za spoznanje obrnjena v stran, oči zatisnjene. Poza je bila torej najdena.

Mihec se je vlegel na hrbet, iztegnil roke in noge ter začel umirati . . .

II.

Pa so ga motili. Kmalu so se začeli koraki in glasovi, vrata so se odprla in v sobo je stopila teta Asja s častnikom Konradom Grigorijem.

»Samo za trenutek,« je dejala teta. »Potem vas zopet spodim.«

»Nastasia Petrovna! Vsaj deset minut! Saj se tako redko vidiva in še to samo v družbi . . . Kar zblaznel bom!«

Mihec je začutil, da ga obliha kuril pot. Častnik bo znorel . . . To mora biti strašno . . . Če kdo znori, začne skakati po sobi, razbiti na drobne koščke vse, kar mu pride pod roke, valjati se po tleh in griziti druge v nogo. Kaj pa, če naide blaznik njega. Miha, za špansko steno? . . .

»Nikar ne govorite neumnosti. Konrad Grigorij,« je dejala teta povsem mirno. Miško se ni mogel dovolj naučiti. »Ne razumem, zakaj bi zblaznel.«

»Ah, Nastasia Petrovna, vi ste brezsrčna, kruta ženska!«

»Oho!« si je mislil Mihec. »Ona kruta? Seznani bi se moral z mojo materjo, potem bi pa že videl! . . .«

»V čem vidite mojo krutost? Meni se ne zdi.«

»Vam se ne zdi! In če me po cele tedne in mesece neprestano mučite?«

»Kako neki ga muči?«

Mihec ni mogel razumeti, zakaj v sobi je bilo povsem mirno. Nobenega ropota, nobenega stokanja ali jadvokanja, nobenega običajnega znaka pravega mučenja.

Previdno je pokukal izza španske stene; nobenega sledu . . .

Teta je sedela povsem mirno na divanu, častnik je pa stal kraj nje, povešal glavo in vrtil nervozno neko dozo, ki je stala na toaletni mizi.

»Zdaj vrzi samo še dozo na tla, potem si pa lahko čestitaš,« je mislil Mihec škodoželjno in se spomnil epizode z zlato stekleničico.

»Mučim vas? S čem vas mučim, Konrad, Grigorij?«

»S čem? Kaj vam moram šele povedati?«

Teta je vzela srebrno ogledalo, ki ga je nosila na dolgi verižici, in je začela spretno mahati z njim po zraku tako, da sta tvorila ogledalo in verižica en sam blesteč krog.

»Saperlot,« si je mislil Mihec. »To pa že moram pozneje tudi sam poskusiti.«

Misel na smrt se je polagoma v njem razblinila. Drugi načrti so jo izpodrinili. Tako bi lahko vzel, recimo, škaflico, v kateri so žeblički; privezal bi jo na vrvič in vrtil kakor teta svoje ogledalo. Morda bi bilo to še bolj zanimivo.

(Konec prihodnjik.)

Moda

Za letošnje zimsko sezono se obetajo večerne obleke, ki so tako posrečene in nudijo toliko sprememb, da se čitateljicam pri izbiri ne bo težko odločiti. Tendencia najnovije mode, da pride namreč pas zopet na svoje mesto in da dobi žensko telo tudi v obleki svoj naravno obliko, se pozna lepo na črni krep-marekovi obleki, ki jo vidimo na prvi sliki. Širina spodnjega dela krila je označena z gubami. Krilo ni posebno dolgo,

lahko svileni blago je okrašeno s težkimi, sbranimi koraldami. Še bolj veselo in mladostno lice ima obleka iz nežnega roza krepdišina, čije žametasti rob spominja na gosnec. Jesenska in zimska moda si prizadeva na vse načine, da pride povsod do veljave nežna, ženska silueta. Modni saloni so torej pristali na ta izrazito ženski žanr, ki ga zdaj dosledno zagovarjajo in propagirajo.

Damske velour plašče

Oglej si neobvezno!

v vseh barvah in kvalitetah nudi v veliki izbiri in na cene

F. in I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

3908

Oglej si neobvezno!

Ročne torbice za moške

Ženske so po zunanosti čedalje bolj podobne moškim in moški, ki noče zastajati, mora pač posnemati ženske. Tako se oba spola medsebojno podpirata in izpopolnjujeta, kar je v interesu splošne družabne harmonije. Na vidiku so baje široke hlače za moške in ozke za ženske. Moške hlače bi bile potemtakem podobne ženskim krilom, frizure imamo že tak enake, postavte tudi — kakšna je torej še razlika med moškim in žensko? Najnovejši zblizanje na tem polju enakosti obeh spolov so pa moške ročne torbice. Doslej so nosili moški denarnice, ključke in nože v žepu, toda vsa ta roba je vlekla hlače, odnosno suknjič navzdol in kvarila elegantno zunanost moškega. Osebito so bili predmeti zelo težki, je bil žep zelo nerodna reč. K sreči so vsi delodajalci, osebito pa država, tako prikolajali plače, da so zdaj preobložene denarnice bele vrane. Uradniki že vedo, zakaj jim je država odmerila tako pičle prejemke. Kar so izgubili pri plačah, so pridobili pri hlačah. Vsako žlo ima tudi svojo dobro stran.

Toda zdaj se bližajo srečnejši časi. V Londonu so začeli izdelovati iz rjave kože ročne torbice za moške. V te torbice lahko spravi gentleman vse potrebno — tudi poročni prstan, če mu dela preglavice — in hlačni žepi so izven vsake nevarnosti. V moških ročnih torbicah bo gotovo tudi ogledalce in če Bog da, v doglednem času se pudra in rdečice za ustnice. Zakaj bi se pa moški ne smeli napudrati in namazati na ljubo ženski, če se pa vse ženske maežo zavoljo moških? Enake pravice morajo veljati za vse. In če so ženske popolnoma enake moškim, če imajo svoj poklic kakor mi, svojo izobrazbo in navnanost, v kateri nas daleč nadkriljujejo, zakaj bi morale imeti vse to plus napudrane obraze. Zato pogum in mažimo se nežnemu spolu na ljubo, saj nas silijo k temu moške ročne torbice. Tako se utesne priprejeti, da bo žena jutraj poklicala skozi okno moža, češ, vrni se, možiček, pozabil si barvilo in pudro. Kaj si bodo mislile o tebi gospodične v uradu, če se ne boš ob desetih napudral?

Verižništvo z žensko lepoto

Nobena stvar v Ameriki ne nese tako, kakor »beauty parlor« ali po domače zavod za negovanje ženske lepote. V New Yorku lahko najdete v telefonskem seznamu najmanj sto takih zavodov in nobenemu se ne pripeti, da bi prišel v poravnavo. Najboljši dokaz, da trgovina z žensko lepoto res imenitno nese, je dejstvo, da je najela zveza lastnikov teh zavodov v New Yorku največjo dvorano, v kateri kaže občinstvu vse novotarjane na polju ženske lepote in da je bila dvorana bolj natlačena kakor nekoč, ko je pel v nji znameniti Caruso. Drugi dan se približili časniki dolga poročila, v katerih hvalijo poedine točke programa. Tako so n. pr. opisovali aparat, s pomočjo katerega se lahko človek takoj iznebi zagorele kože na hrbtu ali pod njim ter postane zopet bel, kakor je bil pred odhodom na letovišče. Na razstavi pripomočkov za ohranitev ženske lepote so kazali tudi

»velike prirodne valove«, ki so priplavali začetkom sezone naravnost iz Pariza. Največjo senzacijo so pa zbudile »transformacije«.

Neki psiholog-beautyparlist se je preprčal, da igra pri človeku glavno vlogo lastni tip — osebito če ni od prirode preveč zanemarljen — in tako je prišel na originalno idejo, da se lahko vsaka ženska poljubno spreminja s pomočjo tujih las, pudra itd. Na ta način lahko pride do tega ali onega tipa, kakor je pač v modi ali kakor ugaja njenemu možu odnosno ljubčku. Če je torej dama že sita garsonske zunanosti, kratkih las in moške obleke, si lahko kupi za večer recimo transformacijo à la Du Barry: belo lasuljo iz fine srebrne svile, ki si jo natakne na svojo moško, kratko ostrizeno glavo tako, kakor zahteva moda. Če doda tej transformaciji še črno žametasto obleko in čevljičke z dijamantnimi petami, je dosegla, kar je želela — njena zunanost je povsem nova, drugačna, originalna. Ali pa recimo da hoče biti dama vsaj en večer zaježeni demon. V ta namen si kupi rdečo transformacijo in zeleno rusalkino obleko, okrašeno s kristali. Toda če ima sirota na ramah že 7 križev, je tudi ta transformacija za 70 dolarjev nič ne pomaga. Nihče ji ne bo verjel, da je mlada, pa nai si izposodi k tej maškardi še glas tovarniške sirne.

Kdor je pa za te novotarje preveč konservativen, mora vsaj poznati samega sebe in se po tem tudi ravnati. Na razstavi v New Yorku so kazali nastopnih pet tipov: 1. Matrona. Čedalje bolj redek tip, ki pa še ni pokopal vseh nad na življenjske sladkosti. Fini, beli, valoveči lasje, rmenkasta pudra pod očmi, svetlo rožnata na obrazu. Ustne niso namazane. 2. Flapper (lepa žaba). Svetla rouge zgoraj na licih. Ustne namazane v obliki Kupidove puščice. 3. Smart-woman. Svetla pudra na nosu, karmnasta barva na ustnah, temnejša na obrazu. Lasje svetlo sinji. 4. A la Carmen. Rjavkasta pudra, nobenega rdečila, temno obrobjene oči, gladka frizura in polne rdeče ustnice. 5. Sportgirl. Če je plavalaska, se mora pudrati temno žolto in makovo rdečo po obrazu, da izgleda kakor bi jo oblihl veter. Če je blondinka, se mora pudrati v barvi divje vrtnice. Ustne morajo biti namazane zelo rahlo.

Protest proti korzetu

Neka stara Shawova igra je prišla v Birminghamu zopet na oder. Drama se vrši v 99 letih preteklega stoletja in zahteva seveda tudi kostumov onega časa. Dame nastopajo oblečene predpisano. Pojavila pa se je nepričakovana težkoča. Da se dosežejo ozke taile, so morale igralkice obleči korzete, kar pa se jim je zdelo za strašno bratne. Po prvi predstavi so šle skupno k ravnatelju in ozorčeno izjavile, da ne bodo več nastopile, ako bodo morale še nositi korzete. Zatrldilo so, da jim je nemogoče gibati se v tej mučeniški opravi. Ena izmed teh igralk je dostavila: Sedaj razumem, zakaj se naše matere niso nikdar smele. Kratkotrajno se niso mogle, tudi ako bi bile hotele. Ravnateljstvo je moralo dopustiti nadaljnje predstave v modernih kostumih.

To in ono

Kralji ne trpe resnice

Celo na portretu ne, kakor dokazuje slučaj, ki se je pripetil nedavno v Angliji. Tam je kraljevska akademija znanosti in umetnosti obnavljala slavnostno dvorano v svoji palači in jo je hotela okrasiti s portretom kralja Jurija. V ta namen je povabila slikarja Simsa. Čudno, da doslej v akademiji še ni bilo kraljeve slike iz Simsovega ateljeja. Mister Sims je najuglednejši in raznamenitejši portretist angleške prestolice. Ovekovetil je že vse člane kraljevske doma, vse angleško plemstvo in celo ameriške dolarske kralje Morgan, Rockefeller in Astor se niso hoteli dati portretirati drugemu kot Simsu. In ti gospodje plačajo dobro. Mister Sims je torej naslikal kralja. Toda ko je izročil portret kraljevski akademiji, je doživel presenečenje, ki ga gotovo ni pričakoval. Prejel je namreč čudno pismo: Tajništvo kraljevske akademije ga je obveščalo, da mu mora predsedstvo z velikim obžalovanjem vrniti portret Njegovega Velikanstva, ki je bil določen prvotno za slavnostno dvorano.

Kaj se je zgodilo? Sims ni naslikal kralja, marveč človeka. Portret je bil točna kopija kraljevega obraza tako, kakor ga vidi oko, ki ne pozna hinavščine. Še nikoli ni naslikal umetnik mogotca tako točno in prepričevalno, kakor sem ga jaz, je dejal Sims o svojem portretu. In tu tiči zalet. Doslej so vsi slikarji idealizirali zgubano in razoran kraljevo obličje. Nihče si ni upal naslikati ga tako kakor je v resnici. Ustvarjali so le slike mogotca ter skušali skriti vse grde poteze njegovega obraza. Šele Sims je naslikal kralja res realistično. In zdaj je ves London na nogah. Umetniški krogi so se razdelili v dva tabora. Pristaši stare šole vidijo v Simsovem portretu genijalno zmoto, mlajši in modernejši umetniki pa mojstrsko delo. Preostane nam samo še vprašanje, da-li sme umetnik v svojem delu povedati kralju resnico v obraz?

V Londonu bi strmeli!

ako bi vedeli, da eksistira v Ljubljani tveška, ki ne zostaja v izdelavi finih moških oblek, za najboljimi londonskimi s'leje in to pri najnižjih tarifah. Ta tveška pa je le:

Drago Schwab - Ljubljana

Kmeti sin na prestolu

Včeraj smo prinesli sliko Riza Khana, začasnega perzijskega regenta in naslednjega odstavljeneega šaha, danes pa hočemo podati par interesantnih podrobnosti iz življenja in kariere Rize Khana.

Kdo je Riza Khan, ki se je povslej na kraljevi prestoli? Ameriški major E. A. Powell je bil preteklo leto na študijskem potovanju v Perziji ter izdal zanimivo knjigo o tem. Iz njegovih opisov je posneti, da je Riza Khan, kmečki sin, pravzaprav že več let dejanski vladar Perzije. Še zanimivejša je kariera sedanjega perzijskega, oficijelno še ne proklamiranega šaha. O n'em veli Powell: »Imel sem z diktatorjem, ki je danes ena najzanimivejših osebnosti Srednje Azije, dolg razgovor. Visok nad šest čevljev, plečat in zastaven, je malo sličen drugim Perzičcem, s katerimi sem se seznanil. S svojimi prodirajočimi pogledi, energičnimi kretnjami in njegovimi navadami pretili takoj k stvari, me je spominjal na drugega diktatorja, ki sem ga poznal: na Pancho Villa, glasovitega Mehikanca. Gleda načina preokračanja zaprek, ki se mu stavljajo na pot, prekaša Riza Khan svojega prednika z Rio Grande. Perzijski politiki, člani »medijasa« (skupščina), da celo ministri, so spoznali, da ž njim ni dobro česenj zobati, še manj pa biti v opoziciji proti njemu.

Pred manj nego 12 leti je bil priprist vojak in dostikrat je stal na straži pred ameriškim poslanstvom. Pripovedujejo o njem, da je vzdrl več batin nego vsakdo v armadi. Danes je dejansko vrhovni poglavar vlade, zbornica in parlament se imata pokoravati njegovim ukazom. Če Riza Khan to izkorišča v materijalnem oziru, ni znano, vsekakor bi bilo to zagonetno, če bi pri svojih vzgoji in perzijskih navadah tega ne storil.

Samo nekaj je še pozabil major Powell pristaviti: Da je namreč Riza Khan zaupnik angleške vlade in da se je z angleškimi funti boril proti Rusom in da je njegova karjera navaden puč angleške kolonialne politike.

Tudi kulturna slička

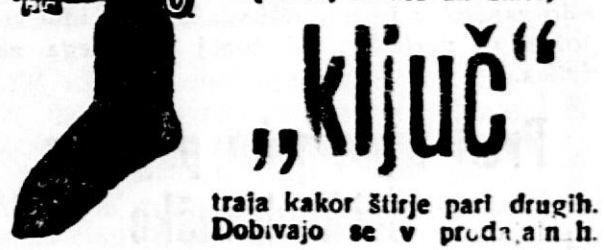
»Slovenec« je v petkovih številki z veseljem priobčil drastičen slučaj o dijaku Brunovu Pajoniju, ki je bil baje, kakor piše »Jugoslovanski list« iz Sarajeva, od naših železniških organov in orožnikov pretepen, ker ni doplačal vožnje za II. razred. Zločin, ki je bil zagrešen nad tem inozemcem, je vsekakor obsojanja vreden in ni naš namen, da bi ga zagovarjali. V ilustraci o razmer, ki vladajo v baje urejenih drugih državah, pa hočemo navesti sledeč slučaj, ki se je primeril nedavno v Avstriji:

16letna Marija Singer je igrala vijolino pri cignetski kapeli primasa Roya, ki je nastopila na Dunaju in Gradcu. Kapeja je bila argažirana za Curli. Na kolodvoru v Hailu na Tirolskem je orožniška patrulja vso družbo ustavila in povabila na policijo. Vsi člani cignanske družbe so bili daktiloskopirani, da se ugotovi, če ni kdo med njimi, katerega so zasledovali tirolske oblasti. Uspeh preiskave je bil negativen, razen 16letne Marije Singer, katero so obdržali na policiji, ker je bila muno osumljena, da je identična z Zofijo Baumann, katero so radi raznih deliktov zasledovali oblasti. Mladenka je energično zanikala dejanja, katera je baje bila zagrešila, vendar je bila brez nadaljnje njekaj pridržana v zaporu. Pri tem so jo po-

polnoma ostrigili, na »balno«, kakor pravi Ljubljancem. Mladenka se je naravno silno upirala izgubi svojih kosatih las; pomagalo pa ji ni nič. Nasprotno so jo vtačili v verige. Šele naknadno se je ugotovilo, da je deklet res nedolžno in da je bilo aretirano brez povoda. Singerjeva je sedaj proti deželi Tirolski kot vrhovni oblasti policije vložila tožbo za 100milijonsko (avstrijskih kron seveda) odškodnino, utemeljujev svojo tožbo s tem, da ji je bilo vsled izgube las onemogočeno služiti tako dolgo, dokler ji niso lasje zrasi, vsaj do »bubifrizure«. Razprava o tem se bo šele vršila. Eto kulturnih sličic tudi drugod...

SARAJNI JE ČAS

Je, da se prebršite, da eden par nogavic z žleom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

Plesalec

Sofer je dejal: »Matenkosni defekt me torja ... predno odpotujemo na Dunaj, hočem pregledati avto.«

On je odvrnil: »To ne de nič! Dva, tri dni lahko zakasnimo. Ostanimo torej Ali se dolgočasiš?«

Ona da bi se dolgočasila? Zakaj pa? Vse jo je veselilo, kar je bilo novo in kar je izpreminjalo emolionost njenega razkošnega življenja.

Hotel na modri sredozemski rivijeri je bil čeden. Okoli hotela krasen park, razsežni sportni travniki, palme in yucca-drevesa. Dobro je vedela, da bo videla v treh dneh v takem hotelu nove obraze, elegantni svet in da lahko doživi tudi romantični dogodek, po katerem je stalno tako močno koprnela ...

Konec sezone. Direktor hotela je obiskal vsakega gosta z obilnato uslužnostjo. Iz sobe je imela razkošen razgled na prostrano modro morje. Po morju so se zibala bela jadra ... Iz parka je duhtel čudovit jesenski vonj, ki je učinkoval kakor opojen parfem. Z eno besedo: stanovala sta kakor na barvani razglednici.

Medtem ko je odpiral kovčege in pospravljala obleko ter si otirala prah italijanskih cest z obraza, je njen mož že daljal povelja: »Prinesite takoj vse kovčege, telefonirajte po jedilni list, da sestavim večerjo ...«

Nato je pristopil k telefonu: »Prosim, naj mi pošljete z Dunajem ... takoj ... plačam vsako takso — kaj pol ure treba čaka? — nezasišano!«

Po petih minutah je že bilo vse razvrščeno in pospravljeno, v vseh sobah največji konfor ...

Medtem se je ona slačila. V ušesih so ji brneli besede: »... Nujno — rumestek in burgundec, brivec ob pol osmih.«

Mrlja voda, potočena v kolinski vodi, jo je prijetno ohladila. Pogledala je v ogledalo kopalne sobe in si osvežila telo. Nje na koža se je še vedno svetila kot žida.

»S petindesetimi leti sem še vedno mlada.« si je mislila, »zadnja etapa me prav nič ni utrudila. Do 45. leta ostanem mlada — torej še deset let — ne več — Cilka ima 48 let in se še vedno ponaša s svojimi pobarvanimi sivimi lasmi — 13 let še — slaba številka — ne do 49. To je 14 let. Kaj se vse lahko dogodi v 14 letih?«

Drgnila si je nohte, umila roke in opazovala dlani.

»To je vse tu napisano,« si je mislila, »ciganke je pred leti prav uganila.«

Iz sosedne sobe je slišala glas moža. »Narodil sem rumestek in burgundec, si zadovoljna? Dobro ... ostanem pri telefonu ... pojdeš v park na izprehod?«

Odšla je, da vidi jedilnico. Tu je našla lete gladko obrtke »Tirolske nat« — je, lenobe prve vrste, obenem pretirane sluge ... Kakor drugod! Park ji je ugajal. Mimozja je močno duhtela daleč naokolu, zdelo se ji je, da se nahaja v deželi bajk. Sedla je na klop ob morskimi obali. Valovi so zalivali šumeli in se valili proti obrežju. Nalhe duše ni bilo videti daleč naokolu. Nobenega zaljubljenega parčka. Samo morje in melodija valov.

Po večerji je začel ples. Zagledala se je v mladega moža. Eleganca brez primer. Približal se je mrzel, kakor mormor, k neki dami in se ji priklonil. Plesal je nebeško. Ko je utihnila glasba, se je poklonil pred plesalko s gracio, kakršno najdemo samo na slikah Giorgionna.

Mislila si je: »To je nezasišani plesalec, nezasišano korekten kavalir.« Kmalu je spoznala, da je plačani plesalec hotela! Čakala je, da se tudi njej približa, njen mož ni plesal. Na večerni jedilni list je ravno čakal neke številke. Ni bil, očitno, dobre volje. Plesalec pa je vedno znova vrtel ledo damo.

»Ni me zapazil ... zakaj me ne pozove k plesu? ... kako čuden človek, nima domisljaj plesalec!«

Konec je pristopil k njej in se ji poklonil. Plesala sta. Bil je čudovito lep deček. Napravljaj je vrtal osvežujoče mladost. Prišel je pozneje v drugič. Ko sta končala, jo je vprašal: »Madama, vi ostanete par dni?«

»Tri ali štiri dni ...«

»Seve, sezona se bliža h koncu, tudi jaz odpotujem 30.«

Odgovorila je »tri ali štiri dni, v resnici sta bila samo dva. Plačani plesalec! Nanj je mislila, ko

je pozno v noči legla v posteljo in ugasnila električno luč.

Plačani plesalec? Ne! Ta ne more biti njen ljubimec! Lep je res ... Samo enkrat bi ga imela, samo enkrat okusila ... nikoli več ga morda ne vidim — nevaren pa je čudovit in globok pogled njegovih oči, to njegovo siko telo, ta njegova krasna postava — zbal se je sama sebe. Zaspala je.

Drugo popoldne je zopet sedela po čaju in plesu na klop v parku. Bila je omamljena. Premišljevala je.

»Oh, kako je dražesten ... gotovo je rojen zapeljivec. Kako pogleda človeka, ne da bi zini besedo — in njegov ples! To da nočem — vsaj tu ne. — Kako se bo jim ... Na srečo treš vendarle samo enkrat.«

Zvečer si je mislila, da ima sleparja pred seboj, ki bi ji rad izsiljeval denar. Veselila in bala se ga je obenem. Ko je po večerji plesala z njim, se je vsa tresla.

Arto se je popolnoma pokvaril. Moral je v tovarno. Njen mož je menil: »Ostanimo še dva dni, potem se odpeljemo z železnico.«

Ta dva dneva sta ji potekala med tisočimi zavidevanji, tisočimi solzami. Vzgoja in strah sta jo zadrževala. Vedela je, da se odpelje v Karlove Vari na novo službeno mesto kot plačani plesalec.

Odpotovala sta. Ko sta v Milano šetala po peronu, je njen mož namignil z glavom in ji pokazal potnika v tretjem razredu. Baš je jedel iz papirja, ki ga je držal na kolenih, salami, oranža je stala na klopi. Noge, ki so čepale v obnošenih čevljih, je držal kakor priden šolarček.

»Ali si ga spoznala — plesalec iz hotela — prav čeden deček — govoril sem z njim. Pelje se v Karlove Vari. V Genovi vzdržuje mater in sestro ... Smešno, kakšen poklic za mladega človeka! Končno dandanes, zakaj pa ne? Kakšne predsojke imamo! Marsikje smatramo človeka za največjega tepca, je pa pri tem najodtojejši delavec. Pridi, da vstopimo. Bom čital no-vine.«

»Da, pojdiva ... Ni hotela več videti svojega plesalca.

V spalnem vozu je dolgo opazovala obraz svojega moža. Prvič v življenju je na njem opazila znake neke zmagovite nadejenosti. Bila je srečna.

V slučaju okuženja neobhodno potreben!

Posebnosti angleške statistike

Naša statistika je žal zelo pomanjkljiva. Pač pa je Anglija že od nekdaj klasična dežela statistike. Tam se peča statistika celo s starostjo mladih oseb, ki sklepajo zakonske zveze. Glasom te statistike sta dosegla rekord v starosti zakonca, ki sta se nedavno poročila. Zemin je bil star 98, nevesta pa 95 let. Iz tega je razvidno, da so neresnične vse teorije, češ, da se pojavi ljubezen samo v mladosti in da se pozneje ohladi ter izgine. Poleg teh kurioznih starih zakoncev, ki sta stara skupaj 193 let, je pa v Angliji vse polno slučajev, da se poroče zelo mladi ljudje. Na svetu je pač tako, da mladina ne more dočakati znamenitega zakonskega jarma, čim pa doseže svoj ideal, je konec idealizma. Angleška statistika pozna tudi več slučajev, ko zakonca nista bila stara niti 16 let. Toda bolj pogosti so taki slučajji, ko poroči mlada nevesta ali vdova starega gospoda in narobe. V teh slučajjih bi pač težko govorili o ljubezni na obeh straneh. Statistika dokazuje, da živi na Anglijskem 20letni mož, čigar boljša polovica je stara 90 let. V drugem slučaju ima 25 letni mož 95 letno ženo. Dalje naštetimo na 81 letnega starčka, ki je poročil 18 letno dekle, ali pa 85 letnega starčka z 19 letno ženo, ki bi ji bil lahko obenem tudi ded. Ta dva gotovo ne bosta doživela srebrne poroke.

Maks Linder pri zdravniku

Med ljudmi, ki jih usoda določi, da razveseljujejo druge, se vtihtopi čestokrat skrita bol, boleš in sledi tragična smrt. Ta resnica se navaja tudi sedaj pri drami Maks Linderja. Pripoveduje se mnogo o njem in navaja tudi nastopno: Neki dan ga je zopet mučila nevrastenija in premišljal je, kaj na stori in kam naj gre po pomoč. Spomnil se je nekake izbornege psihiatra in napotil se je k njemu, meneč, da ga gotovo ne pozna. Prišel je, se preprčal, da je zdravniku neznan, mu razložil, kako trpi in ga prosil zdravlila. Zdravnik mu je obširno razlagal, kako treba zdraviti živčne bolezni. Linder je poslušal in uvidel, da mu zdravnik ne pove nič novega in da je vsa ta sredstva, ki mu jih je naštel, preizkusil pa brez uspeha. Psihiater je bil v zadregi in ni vedel več, kaj svetovati. Slednjic mu je rekel: Obiskujte kinematografe in izredno učinkujoče avanture Maks Linderja bodo vas ozdravile. Maks Linder se je prišel za glavo in rekel: »O, te poznam že preveč dobro in me prav nič ne razveseljujejo — jaz sem Maks Linder.« Psihiater se je začudil in obmolnil. Linder pa se je poslovil ... Pot od farse do tragedije le čestokrat kratka.

»Vojna proti podganam na Anglijskem. Na Anglijskem so priredili te dni takozvani »leden proti podganam«, v katerem je po cell državi na ukaz poljedelskega ministrstva napovedana krvava uničevalna vojna proti podganam, ki ima odstraniti okoli 50 milijonov teh tako škodljivih živali. Po statističnih podatkih proizvodi vsaka podgana na leto škodo okoli 10 šillingov in samo v londonskih skladiščih požrejo na leto blaga v vrednosti več milijonov funtov.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občin, vsake beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zemlje, dostojanje ter oglaševanje strogo trgovske znanosti, vsake beseda Din 1. Najmanjši znesek Din 10

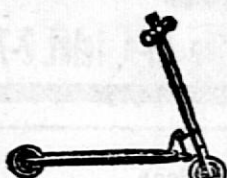
Znižane cene pri 'Tribuna' F. B. L.

Dvokolesa:

najceneje in največja zloga pri — 'Tribuna' F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Pneumatika

za dvokolesa, motorje, otroške vozičke iz najboljših nemških, francoskih in angleških tovarn, na veliko in malo — pri Batjelu, Ljubljana, Karlovska cesta 44.

Holenderji

za dečke in deklice od 4 do 8 let — se dobijo po prav nizki ceni pri 'Tribuna' v Ljubljani, Karlovska cesta 4.

Triciklji in mala dvokolesa

za dečke in deklice na krogličnih ležajih, z verigo, izdelana kot normalna dvokolesa v manjši obliki — pri Francetu Batjelu v Ljubljani, Zvonarska ulica 1.

Mehanična delavnica.

Poselni oddelki za popravila dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov itd. Emajliranje z ognjem. Stara dvokolesa se popolnoma prenovijo in shranijo čez zimo. — 'Tribuna' F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Ceniki

dvokoles, motorjev, otroških in igračnih vozičkov, šivalnih strojev in delov franko. Prodaja na obroke. — 'Tribuna' F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Kupim

Rabljena dvokolesa

motorji, avtomobili, šivalni stroji — se kupijo proti izkazu lastnine. Franc Batjel, Ljubljana, Zvonarska ulica 1. 197/L

Motorji:

'Frera' in druge angleške znamke v zalogi; velika izbira po konkurenčnih cenah. — Franc Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Službe

Gospodična

zmožna vseh pisarniških del išče primerenega mesta za popoldanske ure. — Dopisi pod 'Vestna' 4167 na upravo 'Slovenskega Naroda'.

Absolventka

meštanske in dvorazredne državne trgovske šole, vsča slovenske in nemške korespondence, stenografije in strojepljave — išče pisarniške službe v mestu ali na deželi. — Dopisi pod 'Eksistenca' 4214 na upravo 'Slovenskega Naroda'.

Pridno dekle

mlado, ki zna nekoliko šivati, pospravljati sobe in ki ljubi otroke — se išče. Naslov pove upravnemu 'Slov. Naroda'.

Postrežnica

za dopoldanske ure — išče za pospravljanje boljših sob. — Naslov pove upravnemu 'Slov. Naroda'. 4216

Blagajnik

vešč več jezikov (ima kavicjo) išče službo. — Ponudbe pod 'Blagajnik' 4219 na upravo 'Slovenskega Naroda'. 4219

Vezalka

šopkov in vencev se išče za takoj za v Zagreb. — Natančnejša pojasnila daje tvrdka Herzmansky, Ljubljana, Prešernova ul. 4207

G. Flux,

Ljubljana, Gosposka ulica št. 4. — Posredovalni zavod za boljše službe — išče nujno gospodinjstvo za v Maribor. več kuharic in sobaric za izven Ljubljane, 2 servirarici v neki hotel v mestu v bližini Ljubljane, vzgojiteljica k dvema otrokoma za na deželo itd. — Priporočila inteligentno osebo vsake vrste; tudi pridne začetrice. Priložite prošim za odgovor znamke! 4206

Lokali

Gostilna

v Ljubljani se odda v popolno lastno rešijo. — Ponudbe pod 'Gostilna' 4203 na upravo 'Slovenskega Naroda'. 4203

Šivalni stroji

za domačo rabo, šivlje, krojače in čevljarje — po nižani ceni pri Batjelu, Ljubljana, Karlovska cesta 4

Igračni vozički in stolice

za otroke, zložljive kot stolček in mizica za se učiti hoditi. Igračni vozički več rat v poljubni velikosti — se dobijo po nižani ceni v tovarni 'Tribuna', F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Otroški vozički

Mamice, ne zamuditi prilike si ogledati velike izbire vsakovrstnih modelov po čudovito nizkih cenah — v tovarni 'Tribuna', Karlovska cesta 4.

Razno

Modna šivilja

MARIJA KRMEJ, Beethovnova ulica 9/II. — Izdeluje po meri promene, nadne in večerne obleke, kostime, plašče, bluze. — Popravila in moderniziranje. Solidno delo, cene zmernne. 4199

Kdor želi kupiti dobro hrvatsko vino

naj se zanesljivo obrne na: Antona Kogojca, magistralnega uradnika v Samoboru, kraj Zagreba. 4211

Okasijske gramofonske plošče

Foxtrots, Shimmy, Blues, Shimmy-Fox, i. dr. — poznatno znižanih cenah, dokler traja zaloga. — A. Rasberger, Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 5. 4232

Opreme za neveste

store, zastore, jedilne in spalne garniture, namiznala in posteljina pregrinjala in vse vrste vezenin veče ročno najceneje M. Zoržek, Ljubljana, Stritarjeva ulica 7. Prevzame vse kombinacije iz motivov. Prediskanje. Največja izbira načrtov. 196/2

Sreča vas išče!

Preskrbite si srečne efektivne loterije Narodno-kulturnega društva Mala Nedelja. — 300 dobitkov v vrednosti 15.550 Din. — Zrebanje nepreklicno 15. novembra 1925. Srečka stane samo 5 Din. Narodno pri Narodnem kulturnem društvu Mala Nedelja. Pošljite znamke v pisnu. 4220

Gramofonske plošče

najnovjših slovenskih posnetkov, kakor Oj Dobrodo, Vigrad se povrne, Koroske narodne pesmi, Jaz bi rad rdečih rož, Gor čez izaro, in mnogo drugih lepih slovenskih napevov, bomo izdali čez ta mesec. — Zahtevajte že danes seznam teh plošč; razpošljamo ga zastonj. — A. Rasberger, Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) ulica 5. 4231

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi FRANK BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje šte. 5

Prodaj

Spa

iz trdega lesa, dobro ohranjena — se radi selitve prodaj. — Dopisi na upravo 'Slov. Naroda' pod 'Nizka cena/4181'.

Kompletne kuhinjske oprema

6 stolov za jedilnico, dekoracijski divan, nov lesenec (luster), zibelka ter še drugi predmeti — radi pomanjkanja prostora — naprodaj. — Slovenska ulica 14, pristličje, desno. 4204

Neuremičnine

Vila Puju s štirimi sobami, kuhinjo in pritliklinami, trepčna moderna stavba, vse takoj za zasedati — se pod ugodnimi pogoji prodaj. — Pojasnila pri lastniku Fr. Werhoniču, Ptuj Krekova ulica 8. 4177

Stavbna parcela

ob glavni cesti v Mostah se prodaj. V parceli je že vodovod. — Naslov pove upravnemu 'Slovenskega Naroda'. 4223

Posojila

40.000 Din posojila išče trgovec za dobo 2 let proti dobri garanciji in obrestim. — Ponudbe pod 'Gotov kapital/4193' na upravo 'Slov. Naroda'.

Korespondentinja.

absolutno perfektna v slovenski in nemški stenografiji ter srbo-hrvaščine zmožna v govoru in pisavi, se **takoj sprejme**. Moči z daljšo prakso imajo prednost. — Ponudbe s preloži sričeval je poslati na upravo Slovenskega Naroda pod šifro „Perfektna korespondentinja“. 4230

NAZNANILO.

Vljudno naznanjam cenj. odjemalcem, da sem začel s 1. novembrom v Ljubljani

medičarsko obrt

ter izdelujem medeno in drugo pecivo ter vsakovrstni lect.

Se najtopeje priporočam

RIHARD KRAUPNER, Celje-Ljubljana.

Glavna zaloga in prodaja v trgovini JOSIP VITEK, Krekov trg 8.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Edvard Moro, polkovnik v pok. naznanja v svojem in v imenu vseh ostalih sorodnikov, da je njegov ljubljani brat, ozir. stric, gospod

Josip Moro

prokurist tvrdke C. Pollak

v petek, dne 6. t. m., po kratki bolezni mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo 8. novembra 1925 ob 3. uri pop. iz hiše žalosti Dunajska cesta št. 23 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. novembra 1925.

LOKOMOBILI 26 L

Wolf-Lanz do 600 HP tvorniško novi ali generalno popravljene s tvorniškimi jamstvom tudi na obroke

motorji na sesani plin

Diesellovi motorji brez kompresorja

motorji na sirovo olje

Generalno zastopstvo

Motorenfabrik, Darmstadt

Milnski stroji

Transmisije

Poglejte naše skladišče

— Placilne olajšave —

Kompletne montaže

BRACA FISCHER D. D.

ZAGREB, Pantovčak 1 b

Prediona i štrikaona vune

moderno i kompletno snabdevena, prodaje se zbog drugog preduzeća. Upitati Schmolka, oglasni zavod NOVI SAD, Futoški put 2

ČAJNA ROČKA črna

Čaj za gospode močan, plemenit, angleškemu okusu odgovarjajoči, posebno primeren za uživanje z mlekom ali smetano kot zajutrek.

Kupi se že obstoječa tvorniška zgradba

če mogoče tekstilne stroke s povoljnimi delavnimi in vodnimi ugodnostmi. Pogoji: Parna in električna uredba (pogon) mora biti. — Ponudbe na:

Publicitas d. d.,

oglasni zavod, Zagreb, Gundulićeva ulica 11, pod:

„Kassa kupnja.“

Tvrdka Carl Pollak d. d. v Ljubljani sporoča žalostno vest, da je njen dolgoletni, zvesti in neumorni sotrudnik-prokurist, gospod

JOSIP MORO

v petek, dne 6. t. m. nenadoma preminul.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 8. novembra t. l. ob 3. uri popoldne z Dunajske ceste št. 23 na pokopališče k Sv. Križu.

Zaslužnega pokojnika ohranimo v prijaznem spominu!

V Ljubljani, dne 6. novembra 1925.

Zlato

imate v hiši,
če perete s
Zlatorog-
terpentinovim milom!

Da vpeljemo ZLATOROG-terpentinovo milo tudi tam, kjer se do sedaj še ni uporabljalo, prešamo od 1. avgusta t. l. v vsaki tisoči komad tega mila pristni zlatnik po 10 frankov. Dosedaj se je že mnogo zlatnikov našlo! — Kupite Zlatorog-terpentinovo milo, prepričajte se o njegovi neprekosljivi kakovosti. Mogoče, da najdete tudi Vi zlatnik!

Sukno in velour za plašče**Doubl za površine sukne****Kamgarn in modni ševljot**

za moške in ženske obleke in drugo manufakturno blago v veliki izbiri po zanesljivi nizki ceni priporoča občnoznanja tvrdka

-- R. MIKLAUC, „Pri škofu, Ljubljana --

Zunanjim naročnikom se dopoljuje vzorci na zahtevo poštne prosto.

Velika prodaja dam-

skih plaščev!
Trpečni športni Din 400, modni ševljot Din 550, Velour la Din 600, Velour la la Din 720, gladki sukneni Din 800, fini modno sukneni Din 900.

Modeli
Velour z „Bibrette“ kožo 1020, modno sukno z „Elektrik“ 1330, Eskimo Velour s Panterkanin 1650, najnovejši modeli s Chinch ila Opusom 2600 do 3000 v veletrgovini R. Stermeck, Celje šte. 21. — Ceniki zastoj! Vsak kuncu dobi darovnico!

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 13
p. prava svoja zalogo
deležnikov in solnčnikov
ter srehajalnih
partij.

Papirno se izvešuje točno in celotno

Najcenejše kupite
samo pri
Josip Petelincu

Volno, trikotaje, re-
kavice, negavice,
nahrbtnike za solarie
in turist, potrebščine
za šivilje, krojače,
čevljarje in sedlarje
NA VELIKO IN MALO
Ljubljana 138-L
(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

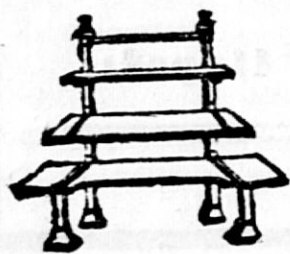
Najnovejši opohalni izum,
petrolejska plinska svetiljka
„AIDA“ z Avrovi žarnico

200-500
sveč moči.
Krasno bele luč.
Neznatna poraba petroleja
Sve i kakor
elektrika!
„AIDA“

se rabi za razsvetljavo prodajalnic,
uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvor-
išč, vrtov itd. „AIDA“ je pri-
kladna za najmanjše in največje
prostore — Zahlevajte prospekt!
Glavno skladišče za SHS ima
elektrotehnična firma

ŠVARC i drug
ZAGREB, Preradovičeva ulica 1
— Iščemo zaupne zastopnike. —
— Zahlevajte takoj prospekt! —

Oprema za izložbena okna

Rudolf Klumper
WIEN VI., Mariahilferstrasse 105
Ustanovljeno 1900. — Katalogi in proračuni
brezplačno. 4110

Izvrsten akviziter (potnik)

ki je v Sloveniji pri krojačih dobro uveden, se išče za
prvorazredno trgovsko hišo za blagove.
Ponudbe pod „Za-6598“ na PUBLICITAS d. d., oglašni
zavod, Zagreb, Gunduličeva 11. 4144

Ako potrebujete sveže ali suhe vence, šopke
in aranžmaje, pokličite telefonsko številko

341**cvetličarna KORSIKA**

Aleksandrova cesta
Naročila se pošiljajo na dom

157-L

Naznanilo!

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem preselil
svojo plesarsko delavnico z Dunajske c. 19

na Gosposvetsko cesto

(dvorišče kavarne „Evropa“)

Priporočam se v nadaljno naklonjenost
vsem naročnikom.

Iran Bricelj,
plesarski in ličarski mojster.

Zdravnica

dr. med. Eleonora Jenko-Groyerjeva

naznanja, da se je preselila v poslopje Jadranske podu-
njske banke,

Miklošičeva cesta št. 13.

Ordinira od 8. jutraj do 1. pop za splošne bolezni.

ARGUS**ARGUS**

je nas najboljši domaci informacijski zavod
ima v vseh mestih zanesljive poverljivke
daje informacije o vsem, posebno pa se o
imovnem stanju denarnih zavodov, trgov-
sko-industrijskih podjetij in privatnih oseb
ove informacije so točne, izčrpne in brze
se nahaja v vuku Karadžića ul. 11, Beograd
ov telefon je 6-25, a brzojavni nast. Argus

Čreva

vsakovrstna, po najugodnejši ceni, kakor vsako leto
vedno na zalogi. Kupim tudi surovi in stopljeni loj in
ga plačam po najvišji dnevni ceni.

Jos. Bergman, Ljubljana, Poljanska cesta 85

Sanatorij dr. K. Szegő

Abbazia —
(OPATIJA)

Zdravljenje z utrjevanjem in utrščevanjem.

Najprijetnejše bivanje za rodbine. Otroci od 7. let
naprej tudi brez spremstva. Nudi otrokom vso na-
slado obrežne kopeli, staršem popolno pomirjenje.

60 T

Naznanilo otvoritve.**Zočni atelje V. STUZZI****v Domžalah nasproti kolodvoru.**

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

v Ljubljani, Mestni trg šte. 6

ker ima že nad

11.000.000 Din iamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje

najugodneje.

Stalne vloge z odgovornim rokom obrestuje po dogovoru.
Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje
le proti polni varnosti na vknjižbo in proti poročstvu.

Telefon šte. 9. 23 L. Telefon šte. 9.

Presno maslo**z državnega posestva Belje.**

Prve vrste čajno presno maslo razpošiljamo s pošto
in železnico brzoovozno po 60 dinarjev za kilogram čiste
teže v mlčkarni. To presno maslo je narejeno samo iz
mleka naših plemenskih krav, ki so cepljene in od ži-
vinozdravnika potrjene za zdrave. Razpošiljamo v po-
siljkah od 5 kg naprej po povzetju. — Zavojnina po
lasni ceni.

Naročila na: Centralna mlekara državnog
dobra Belja, Beli Manastir, Baranja.

Mehanično umetno vezenje

zastorov, perila, oblek bluz, monogramov, fino belu
in barvasto entljanje azuriranja.

MATEK & MIKŠ, Ljubljana. 18-L
DALMATINOVA 13

Vsled strokovnega znanja najcenejša izvišitev in brezkonkurenčne
cene. Najcenejši in čisti predstrik ženskih ročnih del v narodnih in
modernih vzorcih ter lastni orig. nalih.

CAJ K. I. C. POPOFF

Gen. zastoj: C. I. Ljiljak, S. C., Zangoh, Vauška 46-a, telef. 2-73

Povsem na novo in udobno urejena

restavracija „Zadružni dom“
NA GLINCAH, Tržaška cesta 10

se priporoča s svojo izvršno kuhinjo, dobro, pristno pijačo
in sol dno potrebo. — Na novo došlo: **Izhoren jeru-**
za emeo — **Vsake soboto in nedelje domače**
koline. — Prijeten sprehod in shajajšče Ljubljancov.
K obitmu obisku prijazno vabita

Marlija in Ivan Bajda.

SALAMA

prvorazredna nova roba povsem zrela

se dobiva povsod

Prva hrvatska tovarna salame, sušenega
mesa in masti

M. GAVRILOVIĆ sinovi d. d., Petrinja.

Generalno zastopstvo za Slovenijo:

R. BUNC IN DRUG,
Ljubljana — Celje.

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani
prodaja

22 L

premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi
za industrijska podjetja in razpečava na d-belo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebnost prvo-
vrstni češkoskovaški in angleški koks za livarne in do-
mačo uporabo, kovaški premog, črni premog in br kete

Naslov: Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/1.

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška pošta naročninska linija — Generalno zastopstvo za kra-
jevino S. H. S. Zangoh, Trg. i. šte. 17.

Redoviti tedniški promet:

Hamburg-Cherbourg-Southampton v
New York in Kanado

Cherbourg-Liverpool-Southampton v
Južno Ameriko.

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaulo. —
Odvaja potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.

Kabina tretjega razreda z dvema in štiri posteljama.

Podzastopstva:
Beograd, Karagorjeva ulica 91 — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. —
Veliki Bečkerak, Kralja Aleksandra ul. 4. — Bitoli, Rulovani Aleksandra 163.
Brzojavni naslov za vori navedena podzastopstva: „Royalmail“.

Za Beano, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogor:
Srpska Prometna banka v Sarajevu in Oružu.

Brzojavni naslov: „Prometna banka“.

SPLIT, Diklecijanova obala 8 — METKOVIĆ Ivo Veral

Industrijsko podjetje Fran Derenda & Cie., Ljubljana

naznanja kupujočemu občinstvu, da je na Erjavčevi cesti šte. 2 nasproti Dramskega gledališča

otvorilo poseben oddelek za prodajo čevljev en detail en gros

Kakor je splošno znano, je podjetje v konfekcijskih izdel-
kih doseglo rekord v nizkih cenah in dobrem blagu
ter je popolnoma gotovo, da bo tudi v tej stroki
doseglo isti uspeh.

Trpežnost, dobro blago, lepa oblika in
nizka cena, to je znamka našim čevljem.

Cene obutvi za dame, gospode in otroke so določene
daleč izpod najnižjih cen največje konkurence na tu-
kajšnjem trgu. En sam pokušus — to je naša
reklama.